شيىرلەر توپلىمى

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

يازغوچدين

مسلمان قرىنداشلريم سزلرگە مەلومكى 20 ـ ئەسر نيڭ يېريمدن باشلاب 50 ـ ژيللارغچە بولغان 30 ژيل جريانكون چقش تورك يورتى (ئويغورلار يورتى) ئوستگە كلگەن هادسەلەر بوتون انسانيەت دونياسنى هەيران قالدورودومەن كمنە يازغوچمو يوقارقى چوڭ هادسەرنيڭ گوۋاچسى سوپدە بوران چاپقونلوق ئغر كونلرنى خلقمزبلەن برگە اوتكوزگەنلكم اوچون موشوهدقە بر ئازقەلەم تەۋرتپ بقشغە هەوەس قلديم شوندا قلا خلقمزنيك بوتون دنيا مسلمانلرى ئورتاق ئتراب قلغان اولوغ شرف ليك اسلام دينغە وە اونيڭ نزامنامە قانونى بولغان قرآن غە وە اونيڭ ئالغا سورگوچسى بولغان رەهمەتەن لىلئالەمين اونوانلق پيعمبريگە بولغان تونوشى نيڭ بردەك ئدمەسلكيگە ايچنپ يازغان ماقالالار قوشولوپ موشوتوپلامغا كرگوزولدى.

شونيموئە يتپ اوتوش كرەككى مينىڭ يازغان ماقاليلريم يوز برگەن ئەهواللارغا نسبە تەن اولوغ دەريادين بر تامچە دورشوندا قلا امليت دين چە تنگەن يرلرى موكوبدورئەلوەتتە،

شوندا اغديموقا بيليستم ينك تووەن بولوشغا قاريماي بوتوپلام نى
توزوشكە كرشتم يازغان ماقالەم بوتوپلەدى ئەرزيمەس شرلاردين
عبارت .

ئوزەمنىڭ ھازىرقى زامان ئۇيغۇر تىلى گىرامماتىكاسى ۋە
ئەدەبىياتى دىن خەۋەرسىز بولغانلىغىم تۈپەيلىدىن يازغان
شېئىرلىرىمدا خاتالىق كەمچىلىك لەر سانسىز بولۇشى مۇقەررەر
شۇڭا ندا قالائە مىللى تەجرىبىگە بىخەل بولغانلىغىم خلق ترموشى نىڭ
ھەرقايسى ساھەلىرىگە سىڭىپ كىرشكە ئىمكانىيەت تاپالمىغا
نلىغىم ئوچۈن رىيال تۇرمۇش دىن چەتنەش دەك چوڭ خاتالىق
دىن ساقلىنالماسلىغىم تۇرغان گەپ.

مەيلى قايسى تەرەپ دىن بولسۇن يۈز بەرگەن خاتالىقلار
منىڭ ئاجىزلىغىم دورىنەگەر بىرقەدەر موۋاپىق بولغان يەرلىرى
بولسا بوغەنىلىيە ماگاجان ئاتا قلب بىقەل فاراسەت بىرسپ
ئۆزى رازى بولغان ئىسلام دىينىغە موشەررەپ قىلغان ئۇلۇغ تە
گرىگە منسوب.

دىندا شئىرىم دىن ئومىدىم شۇلكى يازغان ماقالەم نىڭ
ئىبقەلگە ئويغۇن ئەمىليەتكە موۋاپىق بولغان يەرلىرىنى كورگەندە
بويۇك ئاللاھ تائالاغە شۇكرى قىلغاي. خاتالىقلارنى كورگەندە
تۈزۈتۈپ ئوقوغاي ھەمدە ماگاتە نەقىدى ياردەم قىلغاي.

ئالدى بىلەن ئۇستازىم نىڭ شېئىرلىرىنى كىتاپخانلارگە
تونۇشتۇرىمەن

موناجاتلار

منگدەك برئە سربەندەڭ دلىغا بەرسا يارەب
نسب ئەت روزى مساق ئەھدىگە قلماق واپا يارەب

بومهنت ئالمىدە مۇمىن ئەيلەب ئلتپات قلدىڭ
آخر او مرومدە ھوسنى خاتمە ھەم بەرىزا يارەب

ھاياتم بىڭ تولاسى جورمى اسيان ئيسب بلەن اوتتى
بوڭدىن كينكى اولوغ ئەمرىڭنى قلسام خوب ئاھ يارەب

تلمنى ھەم دىلمنى پۈت قولومنى بار ھاياتمنى
رىزالىڭغا چقسم قلسام قوبول قلساڭ راسا يارەب

زەزەرلىك ئش زەھەرلىك سوز قلشدىن قرنداشقا
منى سەن ساقلساڭ تەگرىم قولوڭ مەخسەت تاپا يارەب

ھاياتم بارلغىم دوستوڭ موھەممەت يولىدا قوربان
قلشقام بريب تەوفىق نسب قلساڭ رىزا يارەب

بیریب ئگگی جاهاندا ئاپپیەت دینم هامایاتم دا
توموغ قەبری ئازابیدن ماڭا بەرسەڭ پاناھ یارەب

١٩٥١

بوینگدین کینکی اومرومنی ساڭا قلسام پیدا یارەم
ھەممەتە مرگنی قزغین مەن تامام قلسام ئادا یارەب

تەسەررۇف ئەیلەسەڭ اومروم ریزاینگ یولیغا خالس
ئامان قلساڭ خاتالیقدین خالاس تاپاگادا یارەب

اوتوبکەتتی عزیز اومروم اولوغ دریادیکی سەلدەك
گناھ ئاستداغەرلق بولغان کشلر بارمیدو مەندەك
ئلاھا شکی نالەمرە رەھملك بارمیدو سەندەك
اومید قلدیم گناھمدین مینی قلساڭ جودا یارەب

نسب ئەیلەب ماڭا توبە نەسوھ ئاندین جنم الساڭ
تلم قەبم رو جود منی سنی ئەسلەشکە خاس قلساڭ
گناھدین ئەیلەسەڭ خالی ئتائەتكە ھەوەس سالساڭ
قیامتتە مینی بندەم دیبان قلساڭ ندا یارەب

ھەببەت موستاپا یولدین عزیج تایدورمساڭ اللە
خیانەت ھەم جنایتکە دیلم قایدورمساڭ اللە

حەھەتەم گورئازابغا گرپتار قلمساڭ ئاللاھ
ئامان وە ئاپيە تلەك دە جنم قلساڭ جودا يارەب

1981

اولوغ تڭريم پچلدورساڭ ديلم باغيدە گول ئەترە
تمتسساڭ رەھميتڭ درياسدين قلبم گە بر قەترە
كە چورسەڭ چوڭ كچك قلمشلريم قلماي مني رەسوا
قيامت دە شتدە يافساڭ گناھم ئەيلسەڭ سەترە
ھاياتم دونيادا قربانڭ بولسا مەخسديم ريزوان.
موھەممەت بولىچون اومروم بارني ئەيلسەڭ نەزرە

1981

اولوغ ئاللاھ ئچلدورساڭ بويور توم باغدا گوللەر
ئلمنڭ قلبني روستلاب يوروتساڭ بولسا يولتوزلەر
توزەتسەڭ قلبمزھم ھركتمزني بريب جورئەت
يوقالسا باغيمزدين ايكي يوزلوك قاغا قوزغونلەر

باھار بولدي بوتون دنيا يوزيدە علم ليك ئەلگە
ئشەنگەن ھم چوشەنگەن ھەم ئەمەللە ايشلگەن جانگە

قولاق سالماي اولوغ تكريم سوزيگه هه م ئه مه ل قيلماي
قوروغ ده وادا بولغان لار تويو نماس بر قوتباق نانگه
بويوك ئسلام ئوگه تكه ن بزگه بلمه ك هه م ترشمه كني
چاقرغان اوستون بولماقتا ايگمه ى ئه جنه بي خانگه

۱۹۸۱

كه لگه نمو ؟

(موره ببه)

بو دنيا غا يمه ك ئيچمه ك قوساق باقماقتا كه لگه نمو؟
كيم كه يمه ك خوتون ئالماق بالا باقماقتا كه لگه نمو؟
ئاداش ئايماق بله ن اويناب قولوبداره سته له يله ب
اويون كه يپى ساپانه غمه ئناۋا قلماقتا كه لگه نمو؟

وه ياكه تمه ن چيپپ هر كون تيريلغو برله جان باقماق
وه يا جاڭگال وه تاغلار ده بوتون اومريده مال باقماق
وه ياكه سپى هونر برله تجارت برله پول تاپماق
كيچه كوندوز ئارام الماى قوساق باقماقتا كه لگه نمو؟

وه يا ئوزنه پسى چون ئه لنى با لاگر دا يقاتقماقتا
وه ته نداش دين قيرينداشينك جنيغا اوتنى ياقماقتا

اوزەكنيڭ نەپسى چون وژدان گوهەر ايمانني ساتماقتا
براونى ئُسترەپ اوتقا هايات كورمەككە لگە نمو؟

وە يا ئەل ئاغزيدا موللا بولوب چاپلارگە بارماقتا
قوساق دين اوزگە برغم يوق چلاب شرمەنني قايماقتا
قلماى كتپ تەڭريم سوال سورغاندا مايماقتا
كويوب دوزەختە واى هەسرت كاواب بولماقتاكە لكە نمو؟

اولوغ دينڭ اوچون خزمت قلش بورچوڭنى تاشلاشقا
الگگە بولماين رهبر يامان ئادە تكە باشلاشقا
ئلمنى سەللنى قسماق قليپ يا بخوقني تومەلاشقا
اوگە تمەى هەق شەرئەتنى بوزوب تاشلاشقاكە لگە نمو؟

وە يا قارلخونوم بولماق قرائەتتە راسا ياخشى
ديلگدا يوق آگاهورمت قرائەتمو وە يا ناخشى
اوقوب پول ئاش اوچون پاسق نوموسسزلرگە برتە كشى
قيامت كون بولوب رەسوا ئازاپلانماقتاكە لگە نمو؟

يتشكەن يسكى ئەولادغە اوگە تمەى هەق كالامينى
ساواتسز ئەلگە بلدورمەى كالامو للامو رادينى
بوتون ناتوغرا قلمشقا قلب سەرمايە بارينى
ستپ جەننەتنى دەوزەخكە شەقى بولماقتاكە لگە نمو؟

وه یا ایشان بولوب هوم. هوم خالایق ئالدیدا مورشت
شه رئیه ت یولیدا ماڭما ی ملقیقی ذیکری یوق جمجیت
ئه قده ئه ملی بدئه ت شه رئیه تکه تاما من زیت
اوزوڭنی هم خلایق نی سُزبقتورما قتاکه لگه نمو؟

بولای مورشید دیسه لک راسدین تله قه سدنگنی الله دین
په قه ت قلماسقا بدئه تنی قه سم قیل بلکی ببلا دین
چوقونما پرغائه روا هقامه ده ت سوربرا ولوغ شاه دین
قولاق سالمای بوئه ۋهدرگه ایزیب کتمه ککه کلگه نمو؟

شباده تکه یاراتسم ده ب خودا اوختوردی ئاشکارا
سورا یمه ن اومتم دین ده بته کاسود سورسده بارا
بیلش ئه سته توتوش چوڭ ئش ئه گرچه بولسا برپارا
سستپ ئلمیسگنی دونیاغه قوروق که تمه ککه لکه نمو؟

خدایا من گناه گارقول دیلمنی باشلغیل یولغا
اولوغ یولدا اودول ماڭدورمینی کتکوزمه اوڭ سولغا
قیامت ده عمل ده پترلرىمینی برگین اوڭ قولغا
غه زه پ قلما سوراپ مه ندین گناه قلما قتاکه لگه نمو؟

1981

مسئوللوق بار

رەسولوللاھ بزگە ايتتى مە ديسدا
ئەھلى ئەۋلاتتە رسبيلە شدە مسئوللوق بار
چار واچيلار، ماللرىغا ديققت قلماي
چگرا ئىچرە كسريب قالسا مسئوللوق بار

شوڭا اوخشاش مسلمانلار ئەولادىنى
توغرا يولغا يتە كلەشتە مسئوللوق بار

ھر بر انسان تونوب ئسلام ينڭ ھولىنى
چين قلبگە اورناش توروب دين يولىنى
وزيگە ئاتلاندوروب پوت قولىنى
ايشلمسە ھەق ئالديدا مسئوللوق بار

من مسلمان دەب ئاغزيدا لاپنى اوروب
كورونوشتە مسلمان چە اوزنجاپدونوب
دينى اوچون قايغوروشنى تاشلاب قويوب
بخودلارچە كون كوروشتە مسئوللوق بار

پەيغەمبريم بودنيادين اوتوپ كەتكەن
دين يولينى بزاو ممتكە قويوب كەتكەن
دينمزغە بر توزومنى توزوب كەتكەن
ايشلمسەك شويول بلەن مسئوللوق بار

شونك اوچون هەمە بردەك ئلسم اوقوب
هم اوگوتوب پەرزەنتلەر قولدين توتوب
بالاچاقا توققانلارنى هم اويغوتوب
يولغا سالماى يوريوەرسەك مسئوللوق بار

قورئالە هەديس مەنسنى اويغورتيلدا
هەرسالەتتە هەرمنوتنا هەم ئاى ييلدا
ترجمە لاب سوزلەب بريب كوتوب ديلدا
خلقمزگە اوختورمساق مسئوللوق بار

اولادلرنى تربيلمەى هم اوقوتماى
دينى اسلام يوللرينى هيچ تونوتماى
علم بلەن دللرينى خوب يوروتماى
بولوشغا قويوەتسەك مسئوللوق بار

ئولمالە رهەم ئەجدادلار بوگونگچە
دىنى بزگە يتكوزديلر تا اولگچە

خيانەتچى بىزتەۋلاد لارقىلدوق كىچە
بو كىچەنى يوروتماساق مەسئۇللۇق بار

كوپ لەربىمىز اشان خلقە قولىن تۇتتۇق
ئازغون جاھل آدم لەردىن بخت كۇتتۇق
قودئان ھەدس كورسەتكەنني بىزاونۇتتۇق
بىدئەت يولدىن يانماي اولسەك مەسئۇللۇق بار

دونيا اوچون ھايا تىمىز قربان قىلدوق
كەتمەن چىپىپ كوپ چوللەرنى بستان قىلدوق
دين اسلام فايدەسىنى ۋەيران قىلدوق
قەلبىمىزنى توزەتمەسەك مەسئۇللۇق بار

قرآن اوقوب جوزئىياتدىن ساۋاديم بار
ئەرتە ئاخشام ذيكرى ايستم ساۋابىم بار
قولدا غيلى ايشانم بار سولتانىم بار
دەب تونوماق مەغرورلوقدور مەسئۇللۇق بار

قورئان ھەدس مەنىسىنى اوبدان بىلمەك
ھەم ئشلمەك ھەم قوغديماق جانني تكمەك
پەرزى ئەين دورھەمەمزگە دين اوگەنمەك
خاتون پرزەن بىلمەي قالسا مەسئۇللۇق بار

ئەی بورادەر بەخوت بولماڭ مەغرور بولماڭ
ئلم بلمەك ايشلمەكدين مەهروم قالماڭ
تنز باسارلا ريتشتوروشتى قالماڭ
كوچ چقارماى اولوب كەتسەڭ مسئوللوق بار

ايمانمز نە تبصمز ئە سقاتدو
غافل كشى مەق ئستمەى جم ياتدو
ۋژدان سزلار ئالتە پولغادين ساتدو
ۋژدان سزلق قلماك ئەسلا مسئوللوق

ئئتقاد هەم ايمانمز راست بولسا
ئبادتلر خدا اوچون خاس بولسا
بدئەتلردن ئەخلەتلردن ساب بولسا
مەقبول بولماس ئاضرەتتە مسئوللوق بار

قوروق قولسەن ايشانگدين قولداش كلمەس
چولڭ ئازاپتين قوتقازغيلى يولداش كلمەس
باش ئاغرسانە رۋاهلەدن مەدەت كلمەس
برخداغە ايسلمساڭ مسئوللوق بار

ئاللا سنى هايوان قلماى نادم قلدى
ايمان اسلام ئەقل ۋژدان ئنئام قلدى

ئبادتكه ياراتتم دەب ئلان قلدى
پول مالغلا يوگرمسگين مه سئوللوق بار

مونه برته خينك مالال كه سپلار اوگوتوب
دوئا گويلوق ته مه خورلوقني توگوتوب
قورتان مه دين مه پهو مني دلغا اورنوتوب
ئالى نشان كورسه تمسه لك مسئوللوق بار

١٩٥١

وارسلری

ئولماله رهه زرتی په یغه مبربم وارسلری
دینی اسلام یولسینی یتکوزوشتور ئشلری

دینی قانون بویو بچه ایشلمه ی بخود بولوش
یاریمایدوهم خیانت علمسگه قیلمشلری

من بولای پیغمبریم گه سزباساردیگه نکشی
چیلشوردین ایشلریگه یازله ری مهم قشلری

ته وریمه س به لکی ئگلمه س دین اوچون کلسه اولوم
اوگوتوش هم تشلتش م یتکوزوشد ورایشلری

اوگته رقوتا مه د س ینك روهینی مه زمونی
ضزمه ت ئشله ر دین اوچون پوت قوللری هم چشلری

کاتتاغه یره تلك اراده قولیدا اوتکورقه له م
یاندورالماس قارشی نیك چاپقونلری هم ایشتلری

كمگە دەی دەرد ىمنى مە ن

بو اولوغ دە ستورى اسلام ھە ق كالامى ئەرەبى
ئۇلماله رتوگيسە قايدين تاپاي دينىمنى مە ن

ئىلمى تە بىر ھەم ھە دىسى بلمسە م قالسام قارا
قايسى يول بىرلە تومۇغدين قوتقوزاي جانىم نى مە ن

ئە رە پ تىلى بلمسە اويغور ئىلم پە رزە نىد لىرى
يولنى بلمە ى ئازغوسدور كيمگە دە ى ئە رزىم نى من

من اولوب كتسە م بيلمسز قالسا خلتون باللرىم
قالسا زولمە تتە اولاردوزخ ديدم جايىم نى من

چونكى خاتون باللرىم غە مە ن جاوابكارتە كلا كون
نە قىلاي زە ققوم قلب بە رسە خودا آئا ئىستمى مە ن

مىللىتىم نىڭ ياشلىرى قالسا ساواتسىز قاپ قارا
سىمە دە ب بە رگوم جواب اوگوتوش قە رزىم گە مە ن

ای ئسل اویغور ئسلی قالدیڭ سلیم دین ئایریلیب
خار بولوش باستی سنی وای کیمگه دەی دەردمنی مەن

دینی بیلمەی پەننی بیلمەی بولدی ئە ولادیم خاراب
قایسی یول برلە توزوەی بو قەبھە پەیلمنی مەن

موناجات

مهربانم سه ن ئُلاهم بغلدی باشتوڭ قولوڭ
ته ۋبه قلديم قايتدين تاشلاغانم غه يولوڭ

قاراقلبمنی ئاقارتساڭ سوب سوزوك ايمان بله ن
هه ق اوچون سايرايدغان بولسام گولوستان بولبولوڭ

بارلغمنی ئه يلسه ڭ اوز يولوڭغا ته سه د دوق
قوراللی بوب هامان مه يداندا چاپسا دولدولوڭ

ايكی ئالله مده ماڭاره هبه ر قلب قوربان كه ريم
دينی اسلام باغيده قلساڭ منی ئه تره گولوڭ

هەممە پەس

تورمیدا یاتماق بوگون بزلەرگە بر مراس ئەمەس
اول یاراتقان تکرمیز بزنی غنە یاتسون دیمەس
بر کونی قوزغالسا مللت هەممە بردك اویغونوب
بوۋە تەن خائنلەریغە بوزنمیین بولغای قەپەس

مڭلغانلار یاتتی ناهەق تورمیدا مەهبوس بولوب
دین وە تەن مللت اوچون دیللری غەمگە تولوب
اول اوزی تەختگە چقپ ناهەق زولوم قلغانلچو؟
خەلقارا دائیپسنور وجدانی یوق اوکوڭلی پەس

ئنقلاپقارشی دەپ توهمەت یپینی تنزاولاپ
کوبلگەن ئاخون زیالیلارنی هەم ناهەق سولاپ
باشلرنغا مىق قیقسپ برنە چچکە اوراکولاپ
بگوناخەلقنی کوب اولتوردی جاللات کوڭلی پەس

ئەی قەلەم بازغین بولار قلمشنی بر بر ئال هساب
چونکی ناهەق هەممە مزگە یىللە ربویی سالدی ئازاب
قورقوتوب بر قسمنی بر قسمنی ئالداب سلاپ
برسی بوری برسی تولکی قاغاقوزغون هم نەفەس

نور چراق

ئه ی موسولمان باللری بولساڭ نه بولغای اتشپاق
اتپاق نمه لرنی قلدی کوز ایچپ ئالم گه باق
همه بردك بويسونوب قانونی قورئانغا راسا
کم کی ئه یتسا هه قنی راسدین چین یوره کدین سال قولاق

قلماتارمه سله کچلك ته قلدچلك هه قیولنی تاب
کبرلیک بولما توزوک بول ئه یلیگل قه بسگی ساب

مه ن پالان ده ب قلماپنه ش توپراق اوغلی اورمالاب
هه قنی سوزله مه قنی ئشت هه قنی قلغن نور چراق

هه ق دیگه ن کیم ؟ هه قنی ایتقان کیم ؟ ایکه ننی سه ن چوشنه ن
هه ق ئوزی ئاللاره سول اولار سوزیگه سه ن ایشه ن
ئولماسالهه موجاهد له رمويه تکه نی قان بیله ن
دین اوچون قلغان کوره ش اوستازلاردين ئال ساواق

هه ق دیگه ن انسانلدین فکری هه م ئجاد ئه مه س
اویاراتقان تگری نینگ ته لمید د اوزگه ئه مه س
به خت ئزده پ اوزخیالیگ برله قلما کوب هه وه س
خاترتگنی جه مئ قیل ایسلام یولدورچوك یاراق

كرمەسەن هەرضل چغر يول ئەهلى بدئەتكە ينگە
اختلاب قلما بولونمە بو يېسونوب هەق ئە ينگە
همّە بردەلك قول توتوشوب آلغا باس باغ سە يلگە
جەتنە تولمە ئۆزا باغى هەقكە اويوشقانلارگە تاق

خارجى ايچكى ياووزلار پارچىلار همّە ئۆلكەنى
خانە وەيران قىلغىلى قەستئە يلە شورهەممە ئۆلكەنى
ئۆشلتور بو خزمتگە ئلمسز گالوا ئۆكليسنى
سوئى قەستلەر قلسموقەسدىگە يەتمەسلر براق

ليك بوئالبم سەوەب نينگ ئالمەدو ربلسگز
ايشلگەن چشلر بوگورغان يەتكوسيد وربلسگز
قلمغان سەيى كورەش بارماقنى چاينار بلسگز
ماگئمغان هورون لغا يقندا تورغان تاغ يراق

چن موسولمان مۇمنين اولساق بزگە قورئاندور ئاساس
مومتاپانىدك نويريغى قورئانغا سزاهتور خالاس
سكرى ئە سهاب موجبنە هدله رقلدى قورئادە غا قياس
تورت ئاساس دور برئاساس بزلارگە مينگ واتلق چراق

تەگئر بميز برد شمز بر بر پيمبر اوممتى
ئاتامز برنە سلميز بردوشمنى اسلام مللتى

ھەممەمزنڭ قەسدى تاپماق ھەق ریزاسى خەلقى
بولونوش یولسز ایكەن دشمەن اوچون چاقماتا واق

ئتپاق ننڭ توتقوسى بلمەك چوشەنمەك راستى نى
فكریدن ھەیدەپ چقارماق شرك خوراپات بەتتى نى
تازاموستەھكەم توتوش دینى ھەققەت دەستى نى
موتەئەسسپ بولما ھەرگز اونتوما ئاچچق ساۋاق

خانەۋەیرانلق قەیەردین كەلدى اویلاپ باقسڭز
خاروزارلق لرنشقا كەلدى بزگە سورسڭز
بلمەگەن برلە شمیگەن بویسونمغاندن اوقسڭز
ئولیساق سزدە تورار ئەركین ھایات بكمونا راق

ئولما قارى وە وائز مورشید وەسالىح لەرییم
خزمتى دور باغم بردەك سیلىش كوچەت جرییم
تاشلیدى بوخزمتى نى ئالىم وە قارى پیرییم
بەلكى كو بلەر خزمتى نە بسى اوچون چەكمەك پراق

قسمەنى دین نى بر سەب دنیانى ئالدى قولیغا
بەزسى بد ئەتكە ھامى تنغ چاپاردین ھولیغا
بر بولوك لر ئەلنى باشلار اووەل ئازازول یولیغا
بەبكر ئازدور بەكمو ئاز ئالغان موھەممەدین ساواق

مه ق مه ققه تسزلگه ن هه م ایشلگه ن ئه جدادلار
ته ربیه ئه یله ب یتشتورگه ن بویولك ئه ولادلار
سوزلگه ن یازغان تارتقان هه قنی ټول بونیادلار
اورسا مو یا چاقسمو یاسالسا دوشمه نلر قاماق

سه ککزجه نته ته نه ده بزگه توزمسه ك ئه پنا لیمز
هه تگه قارشی بولسا بارچه سوزلگه نئه قرالیمز
شه خسیه تچی هه م چریك تورسا بوتون ئه خلاقمیز
بوکبی نیت وه هه رکه تکه سائاده ت به ك نا راق

باللریم برده ك ینیگلا بوزه هه رئاده تلسدین
شرك ریاکبری هه وه س بدئه ت چرك ئاپه تلیدین
ئه جنه بیله رتنرغان هرخل یامان مه نیه ت لیدین
اوگونوگلا تریشگلا بریشگلا تا ئاداق

ای موهاجر سه ن ئه گر یورتوگنی هیچ فکری ئه تمه ك
باللریگه نوزتلگنی کاملا اورگه تمسه ك
مللتنگ نیگ تاریخی اوتموشلرینی بلدوروب
بارلیقینگ نی ساقلاماقتا زاغه یره ت ئه تمه ك

دوشمنیگ نی خوش قلورسه ن دوستلرگ غه مکین بولور
کون ساناپ سه ن ئازقالورسه ن اورینی دوشمه ن ئالور

ئاخىرى دۈشمەن يۇتماقنى ھەردەم قەست قىلۇر
مىللىتىڭنىڭ يىلدىزىنى تىل بىلەن كۆكلەتمەسەڭ

ئەرەبىستاندا تۇغۇلغان بالىلار بولسا ئەرەب
تۈركىيەدە تۈرك بولۇپ ئۇيغۇر يوقالسا ھەرتەرەپ
يۇرتتا يەكلەر چىلىشىپ كەتمەككە ماڭسا يولنى دەپ
يوقولۇرمىزمۇ؟ جاھاندىن قىلى ھوشسەر ئەيىب ئەتمەسەڭ

قايسى مىللەت بىزگە بى مەيدانىنى تەرك ئەتكەن ئىكەن
يۇرتىنى دۈشمەنگە تاشلاپ جانىنى باققان ئىكەن
پۇل بىلەن راھەت ئىزلاپ ئويلاش بىلەن كەتكەن ئىكەن
رەھمى قىلغايمۇ خۇداغا پەلەتنى سەن تەرك ئەتمەسەڭ

يۇرتتا قالغان مىللىتىڭ ياش ئورنىغا قان يىغلىسا
دۈشمەنىڭ بىزنى يۇتۇشدىن زۇلۇمدىن قول يىغمىسا
ھەر زامان دىنى ئاساس مىللى شەئارنى قويمىسا
تاشقىرىدا ئۈستىدىن داۋا شىكايەت ئەتمەسەڭ

توپلىغان پۇل ماللىرىڭ بىلەن كىملەرگە خىزمەت قىلغۇسى
ئاخىرەتتە خۇدانىڭ ئالدىدا نەچۈك ئەسقاتقۇسى
سىلىم ئۈچۈن دىنىڭ ئۈچۈن سەرپ ئەتمەسەڭ نىمە پايدىسى
ئەھلىئەۋلادىڭغا دىن مىللەت سۆيۈش ئۆگەتمەسەڭ

مه ككگه كه لمش جاهان ئه تراپيدين هه رخيل كشى
اوزتلدا سوزلوشور باشقا بله ن يوقدورشى
اوسته ده مللى كيم اوز اورپده هه ربركشى
سه ن نمشقا ئارقلورسه ن هه ييتڭ اوزگه رتمه ڭ

ئاووماق لازيم موبزگه ياكى ئازقالماقمو دور
برلشپ تورماقمو بزگه ياكى تارقالماقمو دور
يوق بوتوپ كه تمه كمو بزگه ياكى بارتورماقمودور
ئارئه مه سموئه هلى اولادغه تليڭ اورگه تمه ڭ

قايسى مللەت بارلغى تل ئۆرپه ئادەت سزبولور
تۆرك موسەن ياباشقمو؟ تل سزبزيق سزكم بلور
بارچه مللەت اوزتلنى اوزيگه شه رەف بلور
نمه زورلوق بارتلڭنى باشقغه اوزگه رتمه ڭ

ئه هلى اسلام تللرنى اوگونوش كوب ياخشلق
ئه رەپ تلنى اوگونوشمو بوهاياتقا فايدلق
ليك تل ئه ملابله ن بولماسمو مللى باشقالق
يوقولورموسز تلڭ ئاناتلڭ ته رك ئه تمه ڭ

ئه هلى همه ت هيچ قاچان مللەت وه ته ننى تاشلاماس
نسلنى اوزينى اونوتماق يوليغه هه م باشلاماس

دوشمینی خوش قلیپ دوستلار کوزینی یاشلماس
سه ئی قل هه رجایدا بولساڭ مللیتڭ دین کەچمسەڭ

قزاوغول فرزندیلیریڭ بولسون موکەممەل بلگەلیک
دین وە تل تاریخ سیاسەتا وگونوپ تورسون تریك
ئەهمیتپ ربیم بروربرکون ساڭا ئازادەلیك
ئۇزامان ئەنگە چراغ بولغای بونسلیڭ هەدسەڭ

مللتیڭ موهتاج بلیملیك هەم کرەکلیك اوغلی غە
اهلی همت خادیمی مللت هدایت اهلگە
قالمدی یورتدا علم یورتوڭ قەپەزیلم ئەهلیگە
ئلم لیکئەولادیڭ توزگەنگە رقوتولای دیسەڭ

(2)

برکونی رەهم ساڭا جوهد ئەیلسەڭ هممەت بلەن
یاشماق دونیادا هورهەم موستەقل ئززەت بلەن
سلملکەرلر ایشلسە صامام کسی قلم توتوب
بایلریڭ قلساپدا مالینی خاس نیبت بلەن

اول خدا قلغاچ ندا میڭلارچە جان بولغاچ پیدا
نەچچەهەردە بولدوڭ ئازادیوزوڭ ئاقمەق ئالدیدا
نەڭ اولوغ استەڭ اوچون قلغاچمەرتلە جان پیدا
موستەقل بایراق کوتەردوڭ مسلی سزجورئەت بلەن

لىكىن اورتا ميزغا ساتقين خائن وجاسوس كريپ
ئنقلاب رەبر لىرى بربر بلربدين ئايريلىب
پارچلاندى شوم زە ھەر دوشمەنى خالس دوست بلىب
كە تتى قولدين شان شەرەف بايراقلرى زيللەت بىلەن

برقتىم يىپ مىڭ بولوب برلەشسە اوزگە يموكشى
برلشىشدە ھاسل ئۇلغاى مىللتىم نىڭ ھر ايشى
ئتفاقلق موشتى برلە ئاقىد و دوشمەن يىشى
تارقلىپ كەمە يلى بىز راھە تىنلا قوشلاش بلەن

يىغلىب پات پات وەتەن عالىملرى ھەم بايلرى
سوديگەر ئەھلى ھونەرايغارلرى كادايلرى
زيكرى ئەيلەب ئۇل وەتەن نىڭ باغلىرىھم سايلرى
ھرزامان خزمت قلايلى مومكين ئولغان پەيت بلەن

يورتدا قالغان ئوئە سرئەل كوب اومد باغلار ساڭا
بىز اوچون يىغلايدودە ب رەھمەت دوئائيتار رساڭا
تاشقىريدا خزمت ايشلردە ب گومان ئەيلە رساڭا
قالمسون مىللەت اومدى ئەڭ برابر خەس بلەن

گرچە ممكن بولمسا ملتق بلەن خزمت قىلش
سوز بلەن قەلەم بلەن خزمت قلشقا سەن چىلش

دیمگین سه‌ن جسم یتپلا ئۆزمه پش، ئاعزیمغا چوش
ریمسزنیڭ زحمسی كه‌لگه‌ی بولیوك هه‌ركه‌ت بسله‌ن

نااومید بولماق موسولمان به‌ندیگه لایق ئه‌مه‌س
اشلمیگه‌ن چشلمه سلك سوننه توللاه دوربه‌س
ترىغىن ئۆرىغىن ئۆزه‌لڭ هچكم سنگچون ایشلمه‌س
به‌كموسته‌هكم ئشن الله غه چولڭ هممت بسله‌ن

یورتدكی یۇرتدا شلرسڭ نڭ ئاغزی به‌ز قولداكشه‌ن
ئقتداری یوق برئشقاغه بریتی بولغان بسله‌ن
برقه در ئه‌ركین لكیڭ بار دور مسافر گرچه سه‌ن
نائومید بولمای ترشكین هممه توغه‌یره‌ت بسله‌ن

بریدور الله اولوغ به‌جری سانگا قلسالڭ ئه‌مه‌ل
خواهی چقسون برنتجه خواهی یه‌تسون برخه‌له‌ل
خزمتڭ هه‌م نیتڭ بكارغاكه‌تمه‌س باغلابه‌ل
نمگه یه‌تسه كوچوڭ قلغین ئاداجورئه‌ت بسله‌ن

قایسی نئمه‌ت به‌رسه ئۆزنی سورغوسی ره‌ببڭ ئلسم
دیدی قورئاندا الله تۇسئه‌لۇننه ئه‌نئنه ئیم
بای غاپول مال نیڭ سوراغی مولا نیڭ قه‌رزی ئلم
سوزله یازغین ئه‌یله ده واقولدیكی پورسه‌ت بسله‌ن

نەسەھەتلار

سىزئەسلىمە خسەتكە يىتەلمەيسەن اوگەن اوغلۇم
سەۋەبسىز ھېچ ھەمە قيقەتنى بىلەلمەيسەن چوشەن اوغلۇم
كىچىكلىكدە ۋۇرى افسان نىڭ نوسان تولپارغا اوخشايدو
اونى اوزمە يىلىلە قويماسىلىب ئالغىن يوگەن اوغلۇم
منوت پورسەت بىكار اوتسە ئۇونىڭ ئىسراپى باربىلگىن
سوروشتورسەڭ دەلىل پاكت بوھە قتە ملىك تومەن اوغلۇم
قەنائەتنى يىراق تاشلاتىر شىچان بول سە ھەرئاخشام
ترشىمەكنى دىدى قورئان بوپاكتغە يولەن اوغلۇم
جاھاندا ھەمە انسانلار ماڭار اوزىئارمىنى بويلاب
قلىپ ئارمان قەدم سالغىن ئىلىم يولغا ئوگەن اوغلۇم
بوتون دنيانى كەزسەڭمو ئىلىم دىن ياخشى خسلەت يوق
بوخسلەتنى تىبىپ ئالغىن ھەۋەسكارلىق بىلەن اوغلۇم
اوگەنمەكنى داۋاملار شتور كوڭول بولمە ئىناۋەتكە
تەكەببوردىن يىراق قاچقىن اوزەڭنى توت تۆۋەن اوغلۇم
قلىپ خزمەت مۇسولمانغا ھاياتىڭدىن نىشان قالدور
كىتەرسەن آخرى گورغا كيىپ ئاپپاق كيپەن اوغلۇم

(2)

ئاللىغاي ئىمان قارارقا لىبگدە وەھدەت بولمىسا
ئاتماس موسلىم سىنى ئىسلامغا ضەزمەت بولمىسا
ئەلڭ ئولوغ نئمەت ئىكەن ھەق نىيك رىزاسى بەندىگە
تەڭرىمىز بولماس رىزا ئەۋھدگە رىغبەت بولمىسا
تلسەلڭ روھىدىن مەدەت يوكلەپ ئالارسەن كوب گنا
بەرمىگەي تەڭرىم نىجات خالىس ئىبادەت بولمىسا
كەچوروم قىلماس ئولوغ تەڭرىم شىركنى تائەبەت
كەچورەرگۈر خاھلىسا بىرلىككە نۇھمەت بولمىسا
مەضىستىڭ بولسۇن سىنىڭ تەۋھد كوچايتىش زامان
قىلَ نورەش ھېچ نوختاي كم دەھەققەت بولمىسا
كوتمىگىن فايدا زىيان واجب تائالاغە يىردىن
بولغوسى ھالىڭ خاراب ئىمان كافالەت بولمىسا
پول مىلىيڭ ھەم شوھرىتىڭ برتىن بولورمە ھشەركونى
نەسەبىڭ ھەم نەزىمەس تەڭرىم گە تائەت بولمىسا

3

چملك توروب ماڭغىن داۋام دىن قوغدىماق مەخسەت بىلەن
ھەق رەسول نىڭ ئاغزىدىن قالغان بويوك سوننەت بىلەن
ئۇل نەبى نىڭ قىلغىنى بىزلار اوچون قانون توزوم
ساغلىق قىلماي ئەبەت اوتكەزاومور خىزمەت بىلەن
باش ايگىپ بوى سون داۋام ئايەت ھەدىس پەرمانىغا
بويرساھەق ئەمرىنى قىلغان قوبول ھورمەت بىلەن
ئاتىغىن جانىڭ مىلىڭ قوغداب رەسول نىڭ يولىنى
كەلسىمو موشكول سىناق يەڭگىن اونى غەيرەت بىلەن
اوت بىلەن اوخشار سوغاسىغماس ھامان بىرچەم بولوب
قورمىغاي بىرسە ھىيدە اسلام يولىدا بىدئەت بىلەن
گەرچاپاكەلسە اولوغ ھادى رەسول نىڭ يولىدا
اولگە قىل ئەسھاب كىرام تورتە ۋرىمەى ھىممەت بىلەن
قىل كورەش ھەرجايدا سەن كورگەن ھامان بىدئەتچىنى
دەككە بەر ئايەت ھەدىس دىن اولچىمى ھەججەت بىلەن
كورسەنچە كىلىك اومور بىلگىن ھايات نىنگ قەدرىنى
ياشىغىن ھەق يول اوچون اوتسە گۇموسەن كولپەت بىلەن
سوننەتى موختارىنى ساقلا داۋام بىرلوپست بولوپ
قىلمىغىن بىدئەتچىگە كورسەڭ ساڭا ئىززەت بىلەن

شۇ رەڭگە بول قوشقىلى ھېچ بىر كىشى نىڭ ھەققى يوق
قوشاقىم دىن مېرىگە ھەر ئىشنى تۇس جۈرئەت بىلەن
بەندە نىڭ قىلغان ئىشى توپ ئوخشىماس بىر بىرسىگە
ھەر ئەمەل بولغاي قوبۇل جەزمەن ئىككى خىسلەت بىلەن
بىرسىدۇر خالىس قىلىش ھەر ئەمرىنى تەكرىم ئۈچۈن
بىرسىدۇر سالماق قەدەم شارىئ سۆزى رۇخسەت بىلەن

(4)

قىلىپ غەيرەت تولۇ قالاپ ئاللاھ دەپ خالىق كامالەتنى
تاپارسەن دىن ئۈچۈن شۇبەند ئاللاھ جەبپىياختى كاپالەتنى
ئەقل بىرلە ئەدەپنە خالىق موقەددەس بىر بۈيۈك نېئمەت
بۇ نېئمەت دىن قۇرۇق قالساڭ دىگىن تاپتىم پالاكەتنى
يىگىت بولساڭ ئەدەبلىك بول بۇنىڭ ئەكسى جىنايەت دۇر
ئەدەپسىزلىك توپە يىلدىن تاپار ياشلار ھالاكەتنى
ئۆگەنگىن سەن ئەدەب ئەھلى دىگەن ئاقىل كىشىلاردىن
قىلىپ ئۈلگە ئۆمەر پارۇق يۆلەپ تۇرغۇز ئادالەتنى
يىراق تاشلا تەكەببۇرنى مۇسۇلمانغا مۇلايىم بول
كەچۈرگىن سەن ۋەتەنداشنى قىلىپ قۇربان ئاداۋەتنى
مۇسۇلمانغا بۈيۈك خىسلەت نېمە؟ ئويلاپ كۆرۈپ باققىن
بىلىپ قويغىن سۈرۈش لازىم ۋۇجۇدۇڭدىن جاھالەتنى
قوبۇل قىلغىن نەسىھەتنى ئونى ئەسلا يامان كۆرمە

قىلىپ تەنقىت اوزەڭنى ھەم تۈزەشكە قىل دالالەتنى

قاچان ھەق سوز چىقىپ قالسا ئناۋە تىسز كىشلەردىن

اونى قوللاپ قۇۋەتلەپ بەرسورۇش تورمەي سالاپەتنى

خاتا سوزنى قىلىپ تەلگەز ھەرچاچسا بويۇك أرباب

سوكوت قىلماي كورەش ئاچقىن ايلىپ باشقا مالامەتنى

ھەمە ايشنى اوگەنگەن سەن اولوغ دە ۋۇرى سائادەتنى

چىرىك خلاقنى تىزتاشلايودوب ئالماز الالەتنى

اولوغ تەگرىم ئاتا قىلساڭ موسولمانغا ئەدەب ئەخلاق

نسىب قىلساڭ بىر سەپتەوىق ھەمە ايشتا ئادالەتنى

قىلارسەندىن نومەر او غلى اوغول قىزغەئە قىلىندراك

كىچە كوندوز چكور يىغان تىلەك ئەيلەپ ئىجابەتنى

اويغور مسلمانلرى

موقەددىمە

باشلدیم یازماقتا مەن برئەرزیمەس ماقالنی
مەحسدیم ایزهار قیلش اویغور خەلق اهوالینی

هەسسلەب کەلگەچ دوام هەرخیل یوسوندا دەرتئەلەم
تاقیم توشقاچ آخیر الدیم قولومغا برقەلەم

کەلمیگەچ اوزئەهلگە نادان خەلق دىن هیچ واپا
اوز اوزیگە توختیمای هەر یول بلەن سالغاچ جافا

هەممەئش هەقئەدلدین کەتکەن بولوب میڭگە زیراق
ئاهە اوروف پەریات بلەن شاموسە هەرچە کستم پراق

کوپ قیتم تەنبیهە بریب قلدیم نەسهەت هەم ختاپ
تەڭلدیم سوهبەت لشب تەڭریم سوزی قورئان کتاب

بونی هەم یاقتورمیدی برخل یوسوندا توردی هال
پاش قلشدین باشقا هیچ تاپالمدیم زادی ئامال

غیریلەرنینگ ئالدیدا بارغانسری بولدوق مازاق
چونکی بز توقتاب دیمەی قورغاچ دوام قلتاق توزاق

دیندا بر مسللەتدە بر بولسا قموگە رچە قوش گرەك
یوقوتوپ ویجدان نوموس دوستلارنی بز قیلدوق بوزەك

هەرکشی هەرلی بلەن تاریخقا برسالسا نەزەر
بلنپ اوز قلمشی هەسرەت بلەن قلغای هەزەر

دوستلو روم تەکلب قلای هەقئەدلگە هورمەت بلەن
چولك کیچیك ئەرهم ئایال ئالغای قەدەم جورئەت بلەن

ا- بابئه قيده

ايشنسپ برته ڭريگه قلماى اومدنى ئۆزيدين
چه تتنشپ كه تتوك يراق دين اولچمه ق سوزيدين

بولونوب كه تتيخه لق مه يدانينى هرخل قليب
چه تتنيدى اوزهاليدين شوم نه پسنئه وزول بليب

هه ددين ئاشقانليرى مايمون منينگ جه ددیم ديدى
سوزيني اسپات قلسپ توڭگوزگوشنى هه م ييدى

به زيله رفايدا كوتوپ قلدى زيارهت قه بربينى
قلشپ يول جابدوغى سالدى اوزيگه جه بربينى

به زيله ريه رياد بلهن اولگه كشنى قلدى ياد
شوبهه سيزاوزهالدين قلغاى اولارگه ئه رزى داد

به زيله رشاخنى يسريپ يه تمه كچى بولدى غايگه
گول بولوب كه تكه چ اولارتپنه پاسات هيكا سيگه

ته ڭرى نينگئه رمانيدين كه تسه يسراق بيمه يدوغه م
قورقوشوپ آتدين چوشه رهه يه رده كورسه توغ آله م

باشليسا دين دوشمينى شه يتان له ئين شرك يوليغا
بوب ئه سرنورغون كشى ئايلاندى ئبلس قوليغا

ه‌ه‌ريلى كوكله‌م بارهارهه‌م توقچيلىق كوز فصليده
ئاجريتيپ آلتون واقت ماگدى تاواف نيڭ قه‌ستده

ته‌ڭريمز به‌رسه خه‌وه‌ربار كيم ذوئا قلسا جاواب
برلكم گه‌ ئسته‌ نگه‌ن بولمايدوده‌ب اوتتا كاواب

آڭليماى ته‌ڭريم سوزى سالدوق قه‌ده‌منى باشقچه
آشنا بولدوق شركه‌ قريلاردين باشقچه

تىلمه‌ى هه‌ق دين نجات كوتتوك سائاده‌ت بنده‌دين
اوزيمز بولماقچيمو مه‌ هشه‌ ركونى شه‌ رمه‌نده‌دين

سوتيله‌ب برقه‌ بريدين فايدا ز ياننى بوسه‌دين
هوججتى اسلام ديسه‌ قلماته‌ مه‌ هيچ قايسه‌دين

سوريغاچ روهدين اوغول كوپله‌ب پچاقنى سانجدوق
به‌نده‌دين هاجه‌ت سوراب ۋه‌هذانيه‌تنى يه‌نجدوق

به‌ زله‌ ر بولساكسه‌ ل ده‌يدوغوجامدين ته‌خسرات
پيرغه‌ كيم بوى ئه‌ گمسه‌ قلسوه‌ جيندين ئهتيات

بوقوتوب وەھدانیەت قول بولدی ئو بىربەندىگەیگە
بەڭگىنى ئاشق دیدی باغلاب اومیدنی جەندیگە

توتمسا ایشان نی بریوق دەب نجات مەھشر کونی
تارقتپ یالغان خەڤەر ئالدار خلق نی ھرکونی

ھەق بیلیب سالماى قولاق چىقسا امام نیڭ خوتبسی
کیم ساراڭ بولسا اونی دەیدو شە ھرنیڭ قوتبسی

راجمنى ھەم یاخشنى بلدی غەییپ نی تاپقوچی
اوب اوچوق تورسا اولار ایمانىنى پولغاساتقوچی

قز اوغول بولساکەل دەرھال تىرەى ئەخلەت چاڤا
پاکتی چقمقان توتون دەردکە بولارمش تىزدا وا

تال اوزوم وسسە بولوق ئاستى اوینیڭ غەبرسوڭەك
دیمیگەچ قانداق قلسپ بەرگەی بىخت اولگەن ایشەك

قاچىسى توشتى ئاخرئاشتى چیكدین سە بر ینڭ
ئایلنیپ كەتكەچ خەلق سادق قولیغا قەبری ینڭ

بس بولوك توحید چلارچقتی کورەشکە ئاتلنیپ
مقصدی کە تسون خەلق باتل تونوشدین پاکلنیپ

توختماى ئاتقاچ اولارنه وهىد سىيدين زه مبرەك
بوسولوب كه تمه كته تنزهه قنى توسارتورخه مبرەك

مسوه سى كورولسموه لوم كشيلا را ويغونوب
به ريله ر ئاتما قاموش قيگنغر يولىدين قوغد ونوب

بوب توروب قوتقازغوچي ئه لڭ چولڭ ئه مه ل وه هدانيت
پيلسلب كه لدى هامان كونده ك روشه ن هه ققانيت

كىم كى مه ن مۇمين ديسه لازيم هسابنى اويلشى
توغو بلاب ثالى نشان ته وهسدنى دايىم كويلشى

به ند نگه يه كمو زور ور اوچون خزمه ت قلش
شريكتىن ئاسراب اونى جان كويدوروب هورمه ت قلش

بنر اوچون توغرا اوسول ده م توختماى هه ق ييتكوزوش
اويغوتوپ پوتكول خلق ديلدين شركنى كه تكوزوش

هركشى هه قنى سويه ر كاميل موسولمان مه ن ديسه
زارليماس هه ق يول اوچون تارتيپ جافا ئازا ريسه

ته گوسينڭ په رمانى بوته وهىد يولىنى تونوتوش
ياريماس هه ربه ندىگه بوچولڭ ئاساسنى اونوتوش

يه تكوزوشهه ق ئه مرينى مؤ مين موسولمان خسلتى
قلمسا هه ركيم بولى قالماس هايانى قيممتى

جان تكيپ قلماى كوره ش قلساق قوروق ده ۋانى بز
كه لميگه ى بزكوزلگه ن مه خسه ت تله كله رئه جرسيز

ئاچمىغى لازيم سوراب انسان اوزيگه بريوچوق
شوند ىلا كوزى يوروب كورگه ى يولىنى اوب اوچوق

ته گريك كورسه تمسسى هه ربرنيه تكه برسه وه ب
تريشش بولماى توروب مه يدانغا كه لمه س هيچ ته له پ

كوتوريپ قولنى ايگز قلماى سه ۋه ب ياتقان كشى
چقمىغاى ووجوديغه قوروق خيال قيلغان ايشى

كوچميز يه تكه ن قده رسه يى قلشمه ق بويريغى
تاشليسا هركيم بولى بولغاى شايا تون قويروغى

اوزينى مؤمين آتاب ماگسا شرك نيك يوليغا
يه تكوزه رئه ك چوك زيان جزمه ن سائاده ت موليغا

تلسه لگ مه ق دنغنه قانداق تله ك بولسا ئه گه ر
به نده دن ها جه ت تله ش موسلم اوچون بولغاچ خه ته ر

سەل قاراپ كەلدۈك داۋامەتە ۋەھدە شېرىكنىڭ فىرقىگە
كۆز ئەيىپ سالماي نەزەرە رەزىل گۇناھىنىڭ نەرقىگە

توغرىمۇ؟ دىن داشلىرىم باتىل تونۇشقا يول قويۇش
بۇ پېتى تۇرساق ئەگەر بولماس جىنايەت نى يويۇش

يىلدىن نېرى كەلگەن بۇنىڭ ئۆز نەفسىگە قول موللىيدىن
ھېلىمۇ چۈشمەي تۇرار بۇجان با قارار لا رەھمۇللىيدىن

رەھبىرى بولغان تۇرۇپ دىنى تەرەبدىن خەلقىگە
بولىشىپ ئىشان بىلەن كۆندۈردى لىنى ھەلقىگە

تىرىدى پىشنە پاساد ھەقتىن خەلقنى ياندۇرۇپ
يىشلەپ باتىلغە ھەممەتە ۋەھدە يولىدىن تاندۇرۇپ

توشمايىن ھەيدەكچى بوپ ئەلنى شىركگە باشلىدى
كۆز يۇمۇپ مەھشەرگە ھەممەتە ۋەھدەنى چۆرۈپ تاشلىدى

2 - باب ئىلم

تەڭريميز برسە هوكوم بزنى ئىلم گە چاقيريب
هەم ديسە ئال مەريپەت كەلگين قيشيمغا ئا قريب

هەق سوزى قانون توروب هورمەت بلەن تز ئالميدوق
مەريپەت دەرياسيغا جورئەت بلەن تورسالميدوق

تريشپ ئالماى ئىلم ئىلسكە بولدوق بز مالاى
بولميغاچ بزلاردە ئالڭ تارتسوق زياننى هەم تالاى

تاشلىغاچ اوقوشنى بز ئالدى اونى باشقا كشى
اوگونوب هەرخل ئىلم بولدى بەخت نيڭ يولديشى

چولڭ زيان تارتساقمو بز هيچ ئالميدوق ئاچچق ساواق
ئىزديمەى ئەسلا ئىلم يوردوك بكارلاب ئاش تاواق

سريشپ ياخشى اوقوش هورلوك ئىلش نيڭ اوزيغا
بريلب كەيپى ساپا كردوك شايا تون قوينيغا

كوب زامان تارقان توروب بزلار جاهالەت دەردينى
ئاتمدوق يرتپ كوزدين توسالغو پەردينى

ايلگرى اوتكه ن بويوك تورك خه قنىڭ ئالملرى
اوگونوب ئالغان ايكه ن كسر تور سيمو زا لم لرى

چوشونوب ئالڭ ايشلتپ قلسا ئشباده ن ته ڭرىگه
ساقلنپ چوڭ سوبهه ن چقا يسائاده ت كڭرىگه

بىرمنوت اوقوش چوقوم يوزله ئه مه ل دين ياخشدور
بلمه يىن قلنان ئه مه ل قومغا اويولغان نه قشدور

اوگونوش يولى بله ن پايداز سيان تىز ئايىرىلار
اوزينى خوب باشقوروب پانىد ئه مه ل دين قايىرىلار

هه ق سوزى چوشكه ن ديمو فرمان قلنغان بو اوقوش
ئگله ب ته خنكانى ئه ركين ها يات دونيا قوروش

اورليدى كوك اوستگه ياتلار اوقوب جورئه ت بله ن
هه م ديڭز اوكيان ئاراقلدى سه پهر سورئه ت بله ن

اوگوتوب ئه ولاد يغا هه رخل سانائه ت تورسىنى
چقرب هه يوه ت بله ن بلكى ئلم په ن بورسىنى

كم ئلم مه يدانىدا توزسا بولار چوڭ هه سسيدار
نۇر چىراق يول كورسوتوب به رگه ى ئاڭا چوڭ ئقتدار

بلگەن ئاڭسز كشى گوياكى برجان سز جسم
قويسمو ئسل سوپەت كوب ئاختوروب لايق ئسم

تەڭلسە اسلاميەت ئەڭ چوڭ بەخت نى با قميدوق
مەريپەت هاسل قلب زالم كشە ننى چا قميدوق

باشقلار ياخشى اوقوپ خزمەتنى پوختا ايشلدى
هەم كوروپ تزدين مۇەآلدى قولغا چشلدى

كويونوپ اولاديغا بردى اوقوشقا ئە همىيەت
باش قوشوب سالدى كوچەت بولغاچ بومە قتە جەميەت

زوق بلەن سالدى ئولەر كوزمە رپەت گولزاريغا
قايغوروپ بردى قولاق اوزخلقى نيڭ موڭزاريغا

بز قوروق قالدوق علم اوكيانندين دوركوزلمەدى
بى باها ياشلق حايات اوتمەكتە ئرفان سوزلمەدى

اوينئال ياشلقتا دەب غەفلەتكە بردولك بزمەدەد
قلميدوق ياتلارديكى تضنكا لارغا بزهەسەد

اوقوماى كوزاوتكوزوب چوك بولدى ياشلار بهايا
مەنسز قلغان ايشى اومريدە يوقئە سلا ساپا

غايىسىز ھەم بىنشان يورمەكتە چىكداپ رەستىنى
توتىمايىن ئەل يورت اوچون خزمەت قورال يىنك دەستىنى

شول سەۋەب بىلمەس اولار قلچە ئاتانىڭ قدرىنى
كوتوروپ اون ئاى قوساق باققان ئانانىڭ قەدرىنى

سالمدوق بسرەت نظر بىلگەن كشىلر بەختگە
اوگونوپ ئالغا بىسسپ قورغان ئمارەت تەختگە

بىز توروك ئەولادلرى ئەسلا بىراۋدىن كەم ئەمەس
ئەقلى ھەم ئىدراكىمىز كامىل ۋە كالتافەم ئەمەس

نىمە اوچون ياتتوق بىخود اقبالىمىزنى اويلماى
اويغونوپ ياخشى اوقوب اجدادى يولىنى بويلماى

ئاڭلا اويغور ياشلرى قالمايلى ياتلاركە يىندە
چوڭ كىچىك تارتتوق زىيان غەفلەت زامان مابەيندە

كە تمسون باشدىن بوخىل ئەل تارىخى ئاچچىق ساۋاق
اوگونوش بولسون نشان تاشلايلى مەس قلغوچ تاۋاق

قىزا وغول ياش غونچەلەر اوزقىمەتىنى ساقلسون
تىزا وقوب ئالم بولوب مىللەت اومىدىن ئاقلسون

ھەرکشى الدپ اوچون قايغورسامە خسە تېيە تكوسے
ياغدوروب نوسرەتنى حق تالك نورسينى كورسە تكوسے

ئەخودا قلساڭ نسيپ بزگە بنجاتلق يولينى
ياخشلاب قورساق بويوك اسلاميت نيڭ هولينى

3-باب ئەمەل ئىبادەت توغراسىدا

بويريسا قادرخدا رەھبەر قلشقا ئەلچيني
ئەھميەت برمەي ئاڭا پريم ديدوك يالغانچيني

تورساھەق ئايەت ھەدس اولچەم قلپ كگز كتاب
گول بولوب ئنغواچغا قيلدوق ھامان يالغان ختاب

بەش نماز بويروق توروب واجب تعالیٰ تەڭريدين
بەھريمەن قلغان توروب ئەركن زامانەكە ڭريدين

كوب كشي يوردي بسكارەق ئەمرسيني قلماي ئادا
سورسڭز چققاي ھامان مۆمين ديگە برخل سادا

كوچدا اماڭماق قيلن نامي موسولمان دەستدين
مەسچتي قالماقدا بوش جاي ئالسموچوڭ رستدين

بەزلە ربرواج اوقوب تورتني يراقتا تاشلدي
ھەپتدە جومە اوقوب دين نامدين سوزباشليدي

ئىسمىنى مۆمىن ئاتاپ ھېچ سېزدىمەي ئىسلام يولى
تاپقۇسى قانداق نىجات بولسا داۋام قورساق قولى

بولسىمۇ روزە زاكات ئىسلامىيەت نىڭ تۈگرۈكى
داخىلى چەنەتلۇلۇش نىڭ ئامىلى ھەم كۆۋرۈكى

تۇتمىدى كۆپ كىشىلەر ھەر يىلدا بىر ئاي روزىسىنى
قىلمايىن ھۆرمەت ئاڭا ئېچتى موسۇلماننىڭ بوزىسىنى

قورقمىغاچ ھېچ تەڭرىدىن پەرماندىن بولدى يىراق
نەپسىچۈن دۇنيا ئۈچۈن ساتتى ئىمان چەكتى پىراق

تولمىلى سانسىز تۇرۇپ قەستەن زاكاتنى بەرمىدى
ئاشلىغىدىن ئۆشرىنى يوق سولغا ھەم تارقاتمىدى

بەئزىلەر ئۆز نەزدىدە بولدى خەلقنىڭ رەھبىرى
بىلمەيىن قىلدى نىمە؟ ئىسلامدا ھەق پەيغەمبىرى

قالدۇرۇپ كەتتى بۇيۇك پەخرى جاھان چۈلك تۇتقىنى
مۇقەددەس ئايەت ھەدىس ھەق مەشئەلى يورۇتقىنى

هەم دسە اومەتلريم قلسون ديللەھەق نيڭ سوزى
توتيماكيم سونتم بولغاى اونيڭ رەسوا يوزى

هەم ديسەھەقنى قورال قلسا نشانغا يەتكوسى
چەتينسەبونوقيتدين يول دين يراق لاپ كەتكوسى

اومرسينڭ ئەڭ ئاخيرى قلدى وەسيەت سوزينى
خوش نوشوپ اومەت بلەن يومدى بوھارەك كوزينى

ئەگشپ ماڭماى بويوك ھادى رسول نيڭ يولينى
رەھبرى اسلام بيلپ توتتوق ئشان نيڭ قولينى

اومميتى مختارى دەپ قلدوق قەسەم يول باشقچە
تاپشو روقنى اشليمەى ئازدوق چيكدين ئاشقچە

ئەڭ ايغراھوال شوكى كورسەتسە يول پيغمبريم
ماڭماين بويول بلەن ئالداپچنى ديدوڭ پىريم

بەربلدسوتنەت ئاتاب كەيدى ببشغا سەللەنى
مەخستى قلماق كريم ئالماق كتەردەزەللينى

قىلغىنە يوزگە لە توروپ گەر قوپسا مەيت ناماز
ناللەلەرىن ماڭمايىد وەھەق ماتەم اويىدىن قشى وە ياز

يەمسگىن ماتەم ايشى نەپ تورسىمو مەدس شەرىپ
تو يىغو چەك پىسدىكى يەنە والاق شنىدىكى سىغوا تنىرىف

رەھمەتەنى لىلالەمىن پىغەمبىرىم قىلسا نىدا
نى پيوتون اوممەتلىرىم قىلسون سەلەپكە ئقتىدا

تولىسا ماگناچ داۋام دىندا تاپاۋەب ... يولىغا
پچقتقەيپ يولدىن غەملق تسالدى زبيان دين ھولىغا

نە پىستىگە بولغاچقا قول ئالار نە جرىي ساۋدە تكە
اوچشتوتوپ يورگەچ اولار بويوك تائەتنى عادەتكە

تۇباغمىزغىدا يلما قلاپ اولر اوممەت ريگەنى ساۋدسىنى
ھەمە يپيدى تاركوچغا ئالاث نىيز جمائەت فاۋدسىنى

زنىسيۇ بولسا ئوتوق قوشتى اونىكغا يسكى بيول
يار اۇۋ زبولغاچ اولرتارتى قۇاگوتنى اولك وەسول

باغلىدى دىنىنى ئولار تونۇمەيسىگە ھەم سەنئەتلىگە
توتقۇزۇپ بەردى تولۇق پۈتكۈل تاياللىنى دەللىگىنە

بىر سوئال قويسام بۇگۈن چىقتانىمۇ بىر تانا بىل جاۋاب
قەيسى بىر ئايەت ھەدىستىن ئوزۇن چاپان دىدى سىناۋاپ

بىشەرتلى نىلەك دە ئەسلى تەۋرىت ئايەت ھەدىس ئىجما قىياس
چىقمىدى ھىچ قايسىدىن دىن ئىمامدىن بىر خىل لىباس

ئۆزىنى ھەم قىسقىسى ھەر خىل كىيىملەر تونتخىسى
دىن ئۈچۈن بولماس نىشان ھەم يولىنى تۇرار تاقىيىسى

شۇلونمو ئىشپ ئوتەمى ئونىغۇرچە پەرقنى سىنا قىلسناق
سىلنز رىشتى ھەم پەخرىنى كوتكەن ئوملىدىن تاقىلسىناق

مەدەنى نادەم بولايمى دەپ تەكەيدى كۆپلار شەپىكىتى
دوبسىدە لەك گولنى قونوپ قىشتى چىكسىكە لەكگە لىپكىتى

دىنىمىز ھەم يۇرتىمىزنىڭ يادىتى بىلزچۈن ئانە بولوب
توسىمىدىنى پاك دىنىمىزنىڭ لارنى بونىدىن ھىچ لەتە روب

مۇللىنىڭ توپ مەخسەدى دىن نامىدىن رىزقى تېپىش
نەپسىنى قوغداش ئۈچۈن ھەر يول بىلەن ھەقنى تېپىش

يۆگىنىپ ئاق داكىغا ئۆزگەرتتى دىننى كەسپىگە
چۈشىدۇ ۋىسلەسى تۇرۇپ يالغان كارامەت ۋەسپىگە

مەخسەدى قوساق بېقىش ئاز پۇلغا دىننى تېگىشىپ
نەزرەنى ئەبستەرنۇلار ياغلىقنى قوشلاپ چېكىشىپ

سەللىسى تون مەيىسسى شۆھرەت تاپار دەسمايەسى
ئايىماي دوغاتكەر بىدئەت ئۈچۈن سەرمايەسى

ئاخۇنۇم دەپ قويساكىم تېزدىن قورار قىلتاق تۇزاق
مەن دۇئا قىلسام بولۇردە يدۇ سىنىڭ ئەمرىڭ تۇزاق

تەگرىنىڭ كالامىنى مەخلۇق سۆزىگە قىلدى تەلەڭ
توختىماي قىلدى كۆرەش بىدئەت ئۈچۈن ھەم توردى يەلەڭ

قارلىسى ئاخىر زامان بىزدە دەپ كۆرەڭلەپ سۆزلىشەر
بورمىلاپ ئىسلامىيەت ھەر يەردە مەنىيەت كۆزلىشەر

يورت ئىچى مەھەللىيدە قلسا بىراۋ دوئاتەلەب
ياريدو ئاگاھ بولوب كورسەتمەي ھېچ بىر سەۋەب

يەب ئۇچىپ ئەل نىيك ئىشى قلدى تەلەپ ھەم ئەجرىنى
ئالميسا دوئاسىنى قلدى اويالمدى زەجرىينى

چقساھە رئويدين اولوم سالدى اولارھە رخل سىلىق
مەنۇي اولدى ئايال گويا بولوب سوسىز بلىق

ئات قويوش قويوش نكا قيلش ايشلارنى خالس قيلمدى
دين اوچون خزمت قلش بورجى بارليغىنى بلمدى

اويدوروب سائەت منوت يايدى خيالى فەتىۋا
قلدوروب ئەلگە قوبول كوردى ھەدس دين ئەتىۋا

دين ستپ قورساق بيقش تورسا اوچوق ئەنك چولك ناھەق
سەللىنى دەسمى قلىپ قلغان اشيگە ئالدى ھەق

ئاتلنپ چقسا بويوك سوننەتنى قوغدار بىرتەرەب
قارشلىق قلدى اولار بدئەتنى بلگەچ چولك شەرەب

توسسىمۇ چوڭ كۈچ بىلەن دىن سالغۇچى بىدئەتچىلار
تېز ئۆسۈپ قىلدى گورۇھ ھەق يول ئۈچۈن سۈننەتچىلار

ھەق ۋە ناھەق بىر بىرسىگە ئاچچىق كۈرەش كەلگەن ئەمەس
تارىخنى پاكىت يېزىق ھېچكىم بۇنى يالغان دىيەلمەس

چۈشۈنۈشلىرىم بولدى ھەر بىر مۇسۇلمان كىشىلىرى
بىخەۋەر بولماق خەتەر بولغانچە ئۆدىن ئىشلىرى

مۇھتەرەم دىندىشلىرىم قىلسام سىلەرگە ئىلتىماس
چوڭ كىچىك ئەر ھەم ئايال باي گەدا ھەممە ئاموخاس

ئىچىدىكىنى پاك ئازىيان چوڭ ھەق ناھەق ئويلىياق
ئوقۇيلى توپ ئىنسان بىلەن ھەققانىيەتنى بويلىياق

نەگىرسلش ھەق سۆزىدىن مەنپاتى بارنى قولساق
دىكىم دەلىل سۆزلەيدىكەن ھۆرمەت سالامنى يوللىساق

چوڭ كىچىك بارى كە مەخلۇق ئالەم تولۇق قەھەتچىنى ئەزەر
ھۆججەتنى كىلىم يېڭىلىق تولۇق بولسا ئاگاھ بەرسە لەك ژەپلەر

ئا دوستلوروم دىين چولك اومىد ئاتالغاى بە قلىغە ھەق ئوچون
لە پسگە توختاسلىپا قلغاى كورەشمنى دىين اوچون

بتكلىمەى تالى نشان ماكشاق خاتتا دور يولمبيز
بئاقتوەت بولغاى خەتەر بولغاندا قكغسز تولمبيز

نە چچە يل قيلدوق كورەش قوربان برمب باتىل نى دەپ
مگليغان مومين بختىنى ئابلغوچي قاتىل نى دەب

دونيە قوي ئشلار غە چولك بەرە ولك كوكول رغبەت بيلەن
ايستمەى ھاقانيەت كون اوتمونق غە بيلە يت بيلەن

دينمز اسلام اوچون ملايدان ايچلغاج هەم ميگە
دين ستمپ جان باقوچي چوشتى نە راسيم وە هميگە

ايلكى يول توتر اشيد تا اللايد وامە يدان هبە ركيشى
بلسە رازەن قوييا كم سكى تە رەبب قلغان نشبى

تەكشوروب تەدقيق قلبپ تكلەش كرەك تالى نشان
راست ئەمەس دين استمەى كيم باردىسە مەندە ايمان

دىنىمىزئەڭ موئتەبەرەھەق يولغا باشلاش مەشئەلى
تەگرىمىز بەرگەن ئۇنى انسان يولىن يورۇتقىلى

كوپ كىشى قىلغاچ كورەش مىللەتكە ھەقنى ئۇختوروب
ھوججەتى اسلام بىلەن بىدئەتچىنى ئۇجوقتوروب

ايچىلىب ئەقلى كوزى ئالدى چوشەنچە پاشلىرى
بىرقەدەر بولغاچ يىراق باتىل تونوشدىن باشلىرى

ھەركىشى ئۇزئەقلنى سالماق كرەك بو توغرىدا
شەرئى نىڭ ھوقوقنى قولىساق بولامدو؟ ئۇ توغرىدا

. نامىمىز مۇئمىن توروب يورمەك خاتا ھەق اىستمەى
بولساكىم دىن بوزغوچى توسماق كرەك دوستوم دىمەى

دىن دىكى بىدئەتكە چوك بولغاچ سەۋەبچى موللىلەر
بەرگوسى تەڭلا جواب اوزگەرمىگەن بوكاللىلەر

4- باب ئەخلاق توغرىسىدا

هەق رسول بولغاچ ئوزى ئۈممەتكە ئەخلاق ئۈلگىسى
تاپلاپ شونداق دىدى ئەخلاق ئىمان نىڭ بەلگىسى

بولدى ئەسهاب كرام بوھەقتە بزگە موقتەدا
ئەگشىش لازىم ئىدى قىلماقچى بولساق ئقتدا

كوپ ھەدىس سوزلەب رەسول كورسەتتى بزگە چوڭ نشان
توزوتوپ ئەخلاقىنى اوتكەن كىشى بولغاي تامان

دىنىمىز اسلام اوچون قايغورغوچى كوپلەب ئىمام
سوزلىدى اخلاق اوچون اوزاو مرىد ئالماى ئارام

بوزولوب كەتسە ئەگر ئەخلاق زىيان بەك چوڭ دىدى
كويونوب چەن قەلبدىن اسلام اوچون كوب غەم يىدى

كورسوتوپ ئەخلاق ئەدەب بزگە داوام قرآن كتاب
هر زمان تەنبىھ بەرور اخلاق يوقا تمابار حساب

بەرمیدوق بولغاچقا گاس قولاقلارنى نەسیھەتكە
اویلونوب كوزنا جمیدوق بولوب ئەماھە قىقەھە تكە

ئەجنبی ھەم غیریدین تسزدین توزەب ئەخلاقینی
رقابتلیدى تسز ئوبغولوب ئاگسنز دیگەن قلبالیاقینی

لەیكن بزغە پلەت بلەن یاتوق جاھاندین بخە قەر
قورقوتوش نیك اوربیغا تاطىلەتلەرەب قلدوق سەفەر

ئوتكوزوب سالسا گر ئوبغور گوناھینی بورگەدەك
ناقلتمسز قەرھال ئونی سوزلەب چوقاتیسپ توگمیدەلك

كەچوروم قلماى ئونی ئالدوق تولوقلاب ئنتقام
البانشقیلار تولتبماھیچ قوق قیلدوق خوشامەت ئەھترام

موھبی قولدین بر ب قوید وق زورور بر تو تقینی
مسبر شلوعچون جاھلدین یتقولیو ھیز لنلك دیگەن ئو مور تقبنی

بزدیكی برچولك كسەل چدامسزلیق كورەلمە سلیك
بملتن یاشاتی تغەرلق ئولەذ نیگبن بولتلە تلدین كیچە ملە سلیك

گراوسوب چقسا برى اويغور محمدين رول توتوب
قولليماى قه ستله ب ئونى حقتوق پوخادين يوقوتوب

غه يريله ركورسه هه قه رتشره رب توروب خوش خوش ديدوك
هه م ئاكاناى بولوب ئه ينه ن سوكه كنى گوش ديدوك

ئوزئارا بولسا جه ده ل بولدوق يكلمه س قه هريمان
غه يريلرسا السا تاياق ديدوك جاكالاب ئه لئه مان

ئه رزيمه س برنش بله ن چوشسه ريقابه ت اوزئارا
قورغندوق چوك كوچ يغب تورسا بيسقماى ماجه را

ئوتلنورسيمو ئورسيمو ياتلارغا بولدوق كه لك ئوقوساق
چوقونوب جان ساقلدوق بولماس ديدوك جم تورماساق

كه لسه گه رموئمين يقين قلدوق ئاكا چولك منكرني
اويلماى ئه نساب بله ن واجب تائالا ذكرني

كيوزيوموب كونده لك روشه ن موجه ت ۋه پاكت ئالديدا
رضا ختلق قلدوق مالشان شوهه رت ۋه پول ده ب دالكديدا

ناغزیمیز دەواقلارکامیل مسلمان مە نمودەب
یوقوتوب وبجدان نوموس ئەخلاق پەزیلەت هەم ئەدەب

سوزلسەك یالغان بلەن مللەتنی دایم ئالدیدق
تەربیە بەرسەقوبول قلمای ئونی یوقال دیدوق

تەن بریب رهەم ئایال ئونیغوردالئنساب یوق دسەکە
دین قەنە ؟ کوبەردی دەب دین سز قولدین ئاش یسەکە

نیمچون ئنساب یراق بزدین هەمشە دیمسەلك
هالیمز قانداق بولاردەب قلچیموغەم یمسەلك

قایسی یوزبرلە جواب بەرسەك بولارکەلسە سوئال
ئوتیمز کوزنی بویاب دیگەن قاراش چولك خام خیال

سانساق کوبدور خلی قلساق مسائلار بر برین
نائلاج ئاچتی قەلەم ساقایمغان ئللەت سزین

کەسپدارمیلە قلب نالدارهەمیشە دوستینی
مکرینی یوگەش ئوچون پەدازقلارتاش پوستینی

ئاشپزى ھەم ناۋىيى قوى نىڭ گوشى دەب ۋاقرار
ئىچكرى ئۆيدە كالا گوشنى توغراب ھاسىرار

قاسىپى دومبە ئىسپ ئە چكو گوشنى ساتىدو
جىلىڭ نى ھەم ساختا توتوب ساق بەر دىسە موش ئاتىدو

سودىگە رىيالغان بىلەن مىللەت كە سالدى چولىڭ زىيان.
رەنجگە چ ھەسرەت بىلەن چەكتى مسلمان كوپ پىغان

ئىشنىش كە تىنى توگەب يالغانغا كونگەچ تىلمىز
تايمدوق ئانچە رىواج قاتىتىق بوزولغاچ دىلمىز

ئالمىدوق بىز ئىشنىپ اوىغور چىقارغان نەرقىگە
ساتساگە رىياتلار ئۆنى ئالدوق يىتىپ تەكنە رقىگە

كوب ئىجىپ مەيزاب ھاراق يوردوك ئۆيالماي رەستىدە
ئۆچرىيا مىللەت قىزى ئاخماق قىلىش نىڭ قەستىدە

بەلك بىلەن زەھەر لىنىپ ھەرىشتاكە تىتولك چىكنىپ
ھەممىدىن مەھروم بولوب قالدوق تۆگە يىگە بىقنىپ

كوبليگەن ياش قىز ئۆغول ئۆتكەزدى ئۆيناب ئۆمرىنى
يەلب يىڭىپ هايوان كبى توتماي خودانىڭ ئەمرىنى

ئۆقوماي هەم ئىشلەمەي ئەولادىمىز يورسە بىكار
كىم بولوركە لگوسيدە بو چولۈك زيانغا جاۋابكار

تاشلىدى نەچە ۋىلىك قەدەر ئەخلاق يوقاتقاچ ياشلىرى
باغلىپ ئەشرەت بىلەن قالدى ئۆلارنىڭ باشلىرى

بىر بىلىپ كەيىپ ساپا هەزەل ئۆيونغى باشلىدى
قايغوروپ مىللەت ئوچون خىزمەت قىلىشنى تاشلىدى

كۈن يولى سورون توزوپ قارت هەم قاتارنى ئۆيىندى
كۆز يىموراني يولوب هېچكىم ئۆلارنى توسمىدى

خورىگى ئۆسگەن ئۆلار ئاتتى هوشوقنى كۈن بويى
پول تىپىپ قىمار بىلەن يەتتى ۋە چەكتى تون بويى

يوقلاڭ نەشلا بىلەن سوكتى بىرى نىڭ پوشتىنى
ئەلڭقە بەهتىلالاشتى هەم ئاتتى رەهىم سىز موشتىنى

ئۇسلىنى ئۆيىدە قويۇق چىقتى يېسە پەرگە كۆيۈپ ئايال
تۇسىمىدى ئەنە رلا ربونى سۇزۇد بىسمەيدى چارە ئامال

كەلگەندىن ئەھلىدىن ئەخلاق توزەتسەك پات يېقىن
چولك كىچىك ئەرھەم ئايال بولساق بولونمەي يېر سىقىن

ھەركىشى مۆمىن ايكەن لازىمكى ئەخلاق توزوتوش
قىز اوغولغا بەرزەندىگە ئەخلاق بەدەۋىتى اوگوتوش

تەكلىسە مۆمىن اوزى نىشتا بئادالىنەبت ئۆلگىمىتى
ئاقمىغاى دەۋىتىمەنلىنىڭ ھەرجىل ئۇسولدا پولگىنى

توزوتوش نىنگ ئۆلچىمى ھەق اينك رىزاسىن كوزلەملىك
ئۆيلوتوب ذىكرىنى ئەتلگەندا ھەقەيت سوزلەملىك

ئويوشوب ئابەتەھل دەس كونەلەر ھەقىقەت پاسىتىغا
غايىتى تەكلەش كىرەلك پايلغانچى توتىكەب راستىغا

پەملاش توروپ ھەق نى سويە زېئادتىل پىكرلەر ھەززامان
تەملىسە ئىتنەكزىم بروتىر ئوغوبخلوق گە ئەملىيە ئالغان

سەوەبی هەم یولینی جان دیل بلەن قلماق کیرەك
ئتپاق شارابنی هیچ قانمایین ایچمەك کیرەك

کەچوروب کەلسە اگر مؤمین کشدین برخا تا
بوزمایین تورایلی بزاسلامدیکی سەپدە قاتا

ئوتکوزوب قویسارە فیق ئالك سیز لیغدین کەچلیك
بەلك زورور قلماقیمز دیداشقا ئە پتۆەکە کچلیك

قیقنی ئە خلاق بلەن بزگە زوروری ئتپاق
باش ئکپ برتە گریگە بولساق موسولمان برئتپاق

بولونوش کەلتوردی چولك خارلیق پالاکەت هر زامان
ساقلماق بولدی قین ایمانی چیقتاچ چولك بوران

کومنەلەر ایتقان ایکەن کوبدین بولونسە بورە یەر
یوزلونوب هوریە ختگە ئاپەت هامان سالغای خەتەر

بومسال کەلدی تولوق اویغور مسلمان اوستگە
چوشمید ولك هازرمو بزنە خلاق توزەشنیك قەستیگە

تەڭریمز توسقان توروب برلك بوزوشدین ئەرتەکەچ
تاپلاب کەتسە رەسول سەپنی بوزوشدین وازی کەچ

تەڭرنیڭ چگراسدین ئاتلاب یراققا چەتندوك
رەهبری ئسلامغا بز ئاڭلق ئتائەت ئەتمدوك

پەندەسی هەق نیڭ دیدوك سونمای بویونی ئەمریگە
قورقمدوق مەهشەرکونی اوچراب قلشدین قەهریگە

چوڭ سەوەب بوزدی ئلم ئەهلی لری ئەخلاقنی
اولیای ماڭدی اولارتاڭلا زیان تارتماقنی

قورقیدو ئالیم کشی دەب تەڭریدین کەلسە خەۋەر
موللیلار گال تویغوزوب ماکدی مشابدین بیخەۋەر

استگەچ راهەت ئولار هیچ اونتومای اوزنە پسیگە
یانمیدی کوب یاخشنی تاشلاب برشدین هەبسیگە

رەهبری سالساقە دەم شوم نەپسی نیڭ پەرمانیغا
ئام خلق یەتسون نیچوك مەخسەت نشان ئەرمانیغا

توققونومغا

بويوك اسلام يوليدا اسه‌ن هاياتيڭ نى نسار ئه يله
قه ده ر ايمكان اونى ئه لگه ئارا سز ئنتسار ئه يله

جاپاسز ايمتهان يوقدور بونى غايه‌گده چڭ ساقلا
ئه گه رلسه ئنغر كولپه‌ت بويولدا ئپتخار ئه يله

شاهاده‌ت ناماز روزه زاكات حج شه رتى اسلام دور
بونى جان ديل ئارا قلغين اوزه‌ڭنى به‌ختيار ئه يله

يوروق زولمه‌ت چوشه‌ندوردى نسزاهه ئه يله ب كلام الله
بوفاكت غه يوله‌نگين هه‌م ئه مه لنى ئنختيار ئه يله

نشانسز اوتسه بر سائه‌ت سورايدو بركونى ته‌ڭريم
توزه تكين ئتقادىڭنى سه په رگه ئنتزار ئه يله

ئه‌گه‌رقلما قچى بولساڭ سه‌ن هه قيقى دينغا خزمه تنى
اوگه‌ن هه‌مده تر شچان بول ئسلم نى ديل غه جار ئه يله

قوراللاڭ مه ئىرىسفەت برله ايچىپ كوزوڭنى غەپلەت دىن
بويون سون تەڭرى ئەمرىگە اوزە ڭنى تە قويدار ئەيلە

تەلەب قايسى مسلماندىن چوشە نگىن اويلونوب چوڭقور
اوگەت بىلگە ننى اولادغە اولارنى هەسسە دار ئەيلە

چۈشتى قەلەمگە ھاجىتىم

كونسرى تەگسىز چېلىك ئاشقا چىقاتوشتى تاقىتىم
كوب چېكىپ ھەسرەت پىغان كەتتى بەدەندىن راھىتىم

مەكرىگە راست ئالدىنىپ كەتكەچكە ئەل خوب سەزمىدى
بۇنامە قىلمىش ئوستە، چوشتى قەلەمگە ھاجىتىم

چاپلىشىپ ئەلگە كەلدى غەفلەت ھاۋاسى ئورلىدى
گاللنى دەب سوقىقا چوت كەتتى قولدىن ئامەتىم

قايغۇروپ مىللەت ئۈچۈن كەتمەننى چاپسا ھەركىشى
باستوروپ تىزدىن ئونى ساتما قىقا چىقتى ئاپەتىم

شول سەۋەب ھېچ چەتمەدى ھورلۇك نىيەت ۋوجودىنا
ئۈشلىمەي قول كوتوروش بولغاچ ھەمىشە ئادەتىم

شوندىمۇ ئاۋازمەي ئومىد ئەل بەختنى قىلسام نىشان
بەرگۈسى ھەق يەتكوزوب ئەل ۋەتەنە ياخشى سائەتىم

تەگرىمز قلدى ھوكوم بەندەم ئومدنى اوزمسون
وەدسى بەرھەق ئونىڭ كوپدور بونىڭغە پاكستم

قلمغاچ رەببمگە مەن ئوزلايغندا قولچولوق
خارلنش باستى شوڭا يادەك ئەگلەدى قامتم

رەھمسى كەلگەئ ئەگەر نەپسمگە سالسام مەن يوگەن
توزولوب تل ھەم دىلم يوزلەنسە ھەققە تائتم

ئاچچىق ساۋاق

سوزلىدى كوچ ئاجرىتىپ تەڭلىك نى تاشلاپ ئىتتىپاق
ئىھتىمال سالماقچى دور ھەممە ئېغىزغا تەڭ تۇۋاق

كوزىگە ھېچ ئىلمايىن ئاشكارا بىزنى كەمسىتىپ
ھەم دېسە ئاچمايسىز مومكىن موتۇتمەلىك تىنچ ئىناق

يول قويۇپ تورغانسېرى مىللەتنى ئەزدى رەھىمسىز
بەلكى تورك ئەۋلادىنىڭ سالدى بېشىغا چوڭ تاياق

ئەل ۋەكىل ئىككى گورۇھ تىز پوكتى ئىنئام ئالدىدا!
كوزلىدى ئۆز نەفسىنى ھەم ئىستىدى شوھرەت ئاتاق

ئام خەلق نالاڭ بولمىغاچ ماڭدى نىشانسىز ھەرتەرەپ
قوسىغى ئاچ قالمىسا بولدى دېدى ئويلاق تاۋاق

ئۆيىنى ۋەيران قىلغان ئەغيارنى كورسە دوڭغويۇپ
يوقۇتۇپ ۋىجدان غورور قىلدى خوشامەت يەپ شافاق

اويلمائۇ ولارىنا قانداق پالاكەت يوزلىنەر
داب دوتارھەم توى بىلەن ئۆتمەكتە ئومورباش ئاياق

ئەرئايال قورداشلىرىم باشنى كوتەرسە اويقودىن
ئەملى تەجربەدىن ئالسا قىمكىن ئاچچىق ساۋاق

بوبېيتى ئۆتسە ئومور يانغاس سائادەت مەشئەلى
ھەم بولور حق رەھمىتى بىزدىن نسبەت يىراق

بخت كوبروگى

اوقوغين دەب بويريدى قورئاندا تەڭريم ئەڭ ئەۋەل
هەم ديدى اوگەنميگەن تارتار زيياننى بى مەسەل

تورسيمو بو هەقتە كوب اويغور ئيچىدە تەجربە
ئالماين بوندين ساواق اوتكەزدى اومرين بى بەدەل

وە قلغان توروب دايم ئوگەن دەب موستەفا
هەممەدين قالدوق قوروق بويروققا قلماي بز ئەمەل

بولسيمو ئلم اوقوش شانلق سائادەت كوبروكى
قلمغاچ رغبەت ئاڭا اسلامغا يەتتى چولڭ خەلەل

هەممەمىز كوزنى ئاچار روهى ئوزوقنى ئزديمەي
چولڭ كيچك پەرق ئەتمەسدوك بولغاچ نادان كەكرى هەسەل

ئۇرنوشوپ ئالدى ئيچمىزدە جاهالەت فەرديسى
خارلنيپ كەتتوك جاهان ئەل ئيچرە اويغور كوب قەرەل

ائ ئسل دنداشلريم ئه تراپقا سالغين چوڭ نه زه ر
تنز اوگه ن كوب سه ئيى قل كه لگه ن قه ده رتا كى ئه جه ل

بولغىدەك

ئاڭلسام سانسز كشى بزلەرگە مسهمان بولغيدەك
يولنى ئاچ مسهمانغا دەب ئەل يورتقا پەرمان بولغيدەك

هەركشى بوتوغريدا اويلاب ئۆغزنى ئاچمسا
تونوماى اوز بورجنى سەپدين ئاداشقان بولغيدەك

تېچ ياشاب كەلمەكتە مز قلغاچ اولرگە "ئەهرام"
بەنيمو كوچ قوشمساق نارازى بولغان بولغيدەك

فاقمسا بزلارنى چەتكە كورميدى بزدين زيان
باشقدين دوڭنايمساق برلكنى بوزغان بولغيدەك

ئاپتونوم رايون ديگەن قانداق ئۇقومنى بلدورر
دەب سوراب قويساق هامان مەڭنەپ تالاشقان بولغيدەك

چوڭ كيچك هممە هوقوق توپلاندى مهمان قوليغا
شونچەكەك يولنى قويوب تورسا قمويالغان بولغيدەك

يەتكوزوب

يارتيپ قوياڭ مينى اولچەم كامالەت يەتكوزوب
اوستوروب تەربيسەڭ عقلى پاراسەت يەتكوزوب

قودرتيڭ بوب تورسىمو وەھدانيەتنيڭ بەلگوسى
چوڭ گونا قىلماقا مەن تەوھدكە ئايەت يەتكوزوب

بولسيمو قران كريم اسلاميت نيڭ ھوججەتى
ھوكميدن بولدوم ييراق دين غا ھاقارەت يەكوزوب

رەھبەرى اسلام قىلىپ بەرسەڭ رەسول نى مەن اوچون
سوزيگە قىلمائيە مەل يوردوم ئاھانەت يەتكوزوب

دنيمىز قانونيدا ئايىرىلسيمو چوڭ حق ناحق
استمەى جان ساقلديم دنسزغە ئامەت يەتكوزوب

بوير ساڭ انسان ئارائىنساب ئادالەت ساقلادەب
مكريدە شوھرەت تىپپ يوردوم كاساپەت يەتكوزوب

قورقمغاچ سەن دين تولوق بولدوم قوساق نيڭ بندەسى
مە نسيەت قلديم تولانە لگە هالاكەت يە تكوزوب

بەرمیسەڭ

ئەی خُدا هالیم خاراب پەزلی سُنایەت بەرمیسەڭ
كەلگودەك خارلیق ماڭا وبجدان شجائەت بەرمیسەڭ

تل دلیم هەم پوت قولوم نە پسی هاواغە بولدی غەرق
قوتولوش یوقدور ماڭا نورلوق هدایەت بەرمیسەڭ

بولسیمومە ئلوم ساڭا قلغنوم یە نە بر ئلتجا
چوڭ زیان تارتما قتا مەن ایمان تاپاۋەت بەرمیسەڭ

كوپری شرك قلدی هوجوم هەرخل او سولنی ایشلتپ
بولغیدەك توسماق قین دنغا هیمایەت بەرمیسەڭ

تربدیم سُغوانی كەلڭ جاڭگالدا ئُونگەن خوخیدەك
توگوشوب كەتتی هوسول یلنخشی زرائەت بەرمیسەڭ

قاریمەن داموللامەن سَلمیم نی ئەرزان ساتقوچی
بوستمەن ئەل خائنی راستلق ئامانەت بەرمیسەڭ

ماڭمەئشان بولوب غايەم نادانىنى ئالدىماق
نەپسچون ئۇنگورمەيبەن بېرى قەنائەت بەرمىسەڭ

مونريم يالغانچلىق كورسە مومەن بيت الحرام
قالمىدى مەندە واپائەدلى ساداقەت بەرمىسەڭ

مكريدە بوزغاچ ريكورد شيطان كلب ئالدى ساواق
توريمەن هايوان بىلەن ئەقلى پەراسەت بەرمىسەڭ

بوسناق بازاريدا ماڭدىم زىيانغا يوزلونوب
ئەمدى مەن قانداق قىلاي ياخشى تىجارەت بەرمىسەڭ

قیافەتنی دەسمایە

یورتمزدا بەزیلر ئسغوا توقوب رەڭگارەڭ
هەققەت دین خەوەرسز باطل ئوچون قلارجەڭ

کورەڭلشپ اوزینی هیچکشیگ قلمای تەڭ
کوپری بلەن شرك نیڭ ئورغی نی چاچارکەڭ

بو ئادەملەرمە خسدی توحیدغە یول بەرمەسلیك
یوریکنیڭ تگدین شرك نی توگەتمەسلیك

ئالداپچی لق یولینی دایم سالار بازارغە
کوچی یەتسە باشلایدو ئەلنی حق دین ئازارغە

ئورمیلایدو داواملق کتاب بلەن سونەتنی
پەدەزلەیدو توختمای دین دوشمنی بدئەتنی

یغنز ئاچار کورەڭلەب بولمسمو پاکتی
بولوب قالدی حق دین نیڭ یول توسقوچی ئاپتی

كورونوشى خوب كوركەم نامى عالم تە قويدار
دە يدو ئولارگە پستپ بزدە تولوق ئقتدار

جان ساقلغان خائين نى قلغاچ اولار چوڭ هوججەت
مە رسوهبەتتە يگٔلدى سگٔدور سيموكوب مهنەت

مەغلوب قلساق كوتەر قلماى نوموس بولىقنى
بەلكى قوزغار كوب زامان پتنە ئغوا دولقونى

بو ئادە ملار بر خيلى تز پوككە ندور شە پكيگە
بە لكى بولغاندور دين يوقيتار تە پكيگە

چمقار ئاغزى ئجملسادە هر لىيەت نيڭ پورىغى
سالار وسمورقە لبگە مليونلوق نيڭ ئوريغى

هاياتدابى نماز بە لكى روزە هەم زاكات
تاگار ئاگا نمازنى بولسا كافرگە روا پات

يە نە بىرى ئستە يدو چوڭ بوريدن اوپكينى
يە تمە سميدى يللاردين قوساقلارنيڭ كوپكينى

بو ئکی سی راسد نلا دین غاراسدین ئشه نمه س
اوزینی یوقدین بار قلغان قادر ئگه م نی چوشه نمه س

یسنه بری سوزله یدو بزده ب اهلی ته ریقه ت
له یکن اولار توتمایدو اسلام یولی شه ریعت

چوشه نگه چکه قورئاننی ته کرار لاشقا که لگه ن ده ب
اوقوب به رسه تڭشایدو دققه ت بله ن بوزمای سه ب

چرایلری اوزگره رچقان هامان مه نسی
ته پسر قلغان کشیگه یا غار اولار ته ئنسی

وه هدانیه ت سوزله نه قاپاقلری تورولوله ر
دیقه ت قلغان کشیگه بوئش کوپله پ کوروله ر

هورمه تله یدو قورئان نیڭ قارغولارچه ئوزینی
ئاڭلمایدو هوکمینی دیڭغا هوججه ت سوزینی

سوننه ت دیسه ته ڭله یدو تون مه یسنی سه للنی
جان ساقلایدو کورسه تمه ی ئه لگه ئالی په للنی

په يغه مبريم گه ئه گشيش زورورده يدو تلدا
يا قتو رمايدو حديث نى ماهيه تته دليدا

حالال بله ن حرام نى خيلى اوبدان بليدو
خه لق قورقفان گوناهدين اولار قورقماى قليدو

بولار ئه لگه شرك نى هه قيقه ت ده ب كورسه تتى
شونيڭ بله ن توحيدگه زيان زه خمه ت كوب يه تتى

شه رئيه ت نى ئاغزيدا ماختاب قوييوب هارميدى
ئۆزنه پسگه كه لگه نده ئاڭا هه رگز بارميدى

بز ئۆممه ت ده ب هارغنچه قلارده وا توختماى
له يكن حديث سوزله نسه تولغار بويون تۆنماى

ئۆگه نمه يدو زاديلا حق رەسول نيڭ يوليني
چوشه نمه يدو شوڭلاشقا ديني اسلام هوليني

په يغه مبريم حاياتى بولغان توروب چولك اولگه
ئۆقلمغان عمه للر ئاپلا نما مدو؟ بر نولگه

قىلدى اولار اسلامغا قياپەتتى دە سىمايە
شونىڭ اوچون توقويدو دىن بورملاب ھىكايە

سناب كورسەك اولارنى ئەدەب اخلاق جەھەتدىن
انسانىيەت اولچەمگە يىتەلمەس ھىچ جەھەتدىن

ئايەت حديث ھوكمىگە قىلماس اولارقەنائەت
دىنىمىزنى قىلغاچقاكە سىپى ھونەرسانائەت

شوجەھەتدىن قرائەت قىلسا چىراى ئاچىدو
يەتكوزگەندە ھوكمىنى شالوسىنى چاچىدو

مەخلوقنى كوب ماختسا يىغلاب يىيىشى ئاقىدو
توھىد سوزى قىلنساگە ب سوز بىلەن قاقىدو

يورەرھامان بىخەۋەرساھا بىلەرھاليدىن
اوگەنمەيدو زاديلا پيغمبر ماقاليدىن

حق رسول نىڭ ئاغزىدىن سوزلرى بەكمو بىراق
مورشدمەن دەپ ماختنارئالماى قوليغا نورچىراق

دوئاغە قول كوتەرسەقلار شەپپى مازارنى
ئارزوسى ئارمنى ياخشى تېپىشش بازارنى

ئاددى ئۇلارنە زدىدە ئۇلوغ تەڭرىم پەرمانى
چونكى پىرنى اولوغلاش قەلبدىكى ئەرمانى

ھەربىر مۆمىن دوستلاردىن ياخشى ئۇست كوتمەن
دىنغا كەلگەن زىياندىن ئاچچىق ئەلە يوتومەن

نەقىل بىلەن ۋىجدانىنى ئشقا سالساق بوھە قتە
چوڭقور قلبپ تەپەككور توساق بىلسە دىن ھەقتە

تىلەب داۋام تەڭرىدىن اويغورغەدەب ھىدايەت
قلساق اورتاق ايلتىجا بىرورپەزلى سىنايەت

پاکستانغاکه تکه‌ن اوقوغوچیلارغه

I

ئه‌ی وه‌ته‌ن اوغلانلیری ال یورت جامه‌ئه‌تدین سالام
حق غه‌تبز بوی ئه‌ککوچی اهلی دیانه‌تدین سالام

اوزوتوب په‌رزه‌نده‌ینی اسلامی اوممه‌ت کوییدا
ته‌څریگه تاپشورغوچی اهلی شجائه‌ت دین سالام

ئایریلب که‌تکه‌چ اوغول هه‌ر ده‌م پیراق نیڭ ده‌ردیده
کوزیدین یاش توککوچی قه‌لبی بتاقه‌تدین سالام

کفر شرك نیڭ ده‌ستدین قانقات توساقتادوچ کیلب
ئه‌رته‌که‌چ په‌ریاتلغان کوڭلی جاراهه‌تدین سالام

یاپیسموکون نورسنی هه‌رخیل ظلم بولوت لری
بنغ اوروب تنز اوسکوچی کوڭلم زیرائه‌تدین سالام

قوش بیسم یَغس توروب سَمکانیه تکه یول یَجیپ
قه دری هال قولله رقیزب سالغان شماره تدین سالام

تورسیمو باتىل تونوش بدعت موهیت نیث یَچده
حق رسول ته علمیگه سَزچل اطاعت دین سالام

II

تيلەك

تەڭريدين سزلار اوچون شامو سەھەر نوسرەت تيلەك
ترشسپ علم اوقوش نيڭ يولدا رسغبەت تيلەك

بر منوت پورسە تنمو قولدين برشكە رازليق
بەرمەيان چلڭ توتقدەك چولڭ ئەهميەت دققەت تيلەك

ئايربليب چققاچ سيلار ئاناڤە تەن نيڭ باغريدين
بوجودالق دەرديگ صبرى چدام غەيرەت تيلەك

كوب واقت بللە ياشاش تەھسل قلش داوامدا
اوز ئارا برلك بلەن عاديل توزوم هورمەت تيلەك

تەڭريدين هەم يورتدين غافل بولوش نيڭ اورنيغا
بوۋە تەن ئستقبالچون چولڭ سعى هەم هممەت تيلەك

بىر زامان ئايرىلسمو ئاتا بالا بىر بىرسىدىن
ئاخىرى دىدار نىسىب بولماقاتىچ پورسەت تىلەي

خلقىمىز ئومىدىنى ئاقلاشقا بەلنى چىڭ چىگىپ
ئەمىلى سىپادىچون اومور بولى خىزمەت تىلەي

بىر قىز او قوغوچىغا

نه زه ر سالغىن حايا تىڭ غه بولار بولساڭ اگر ئاقل
قايان سالدىڭ قه ده منى سه ن هوكوم قىلغىن بولوب عادل

تورار ئالدىڭدا چوڭ نۆتكه ل ايكى يولدىن برىن تاللاش
قلىپ وىجدان نى چوڭ اولچه م سوز وڭنى سوزلىگىن دادىل

بو دنيا راهىتى فانى بونى افضل بىلىپ قالما
زىيان چوڭدور بولوب قالسا ا وسوش غايه ڭده باش عامىل

يه قه ت قىلما غورورىڭنى ره فىق تاللاشقا سه ن قوربان
ئىلم ارپاڭغا بول راغىب بولار دىن باشقاسى باتىل

نادان ئاغزىنى ئاچقاندا كوڭلله رگه تولار غه شلىك
هايات نىڭ له ززىتى بولماس قوشولسا سه ن اوچون جاهىل

رىزا حق نى نىشان قىلغان كىشله رگه كوڭول باغلا
تولوق ساقلان نىيا قدىن سه ن بولار سه ن مۆمنى كامىل

كىمسكى ماڭ سانە پسىم دەب يتە لمەس غايە مخسە تكە
خارابدور نەلڭ ئە خىر هالى بولوبتورغاندىمو قابىل

وەتە نگە شان شەرەف كەلتور بولولغا باركوچوڭنى سال
تىرتىسەلڭ حق اوچون هارماى موراد مەخسەت بولور هاسل

موناجات

ئىلاھا بەھەرىمەن قىلغىن ئىلىم دەك ياخشى نىئمەت دىن
ھايات ئومرۇم يىراق قىلما بولۇپ ئىسلامغا خىزمەت دىن

ئەگەر ياندۇرساڭ يولدا ھىدايەت نىڭ چىراغىنى
ماڭا بولماس نەسەب ئەسلا بولۇش ئەھلى كەلگە ئۇممەت دىن

ئىلىم بىرلە دىلىمنى سال ئۇلۇغ زاتىڭنى ئەسلە شۈكرە
نىجات بەرگىن ۋابادىن چوڭ شىرك ئەرمەندە ئىللەت دىن

ئۆزەم بىچارە ھەم خەستە گۇناھ دەريا سىغا چۆمگەن
سەپەرگە بولمىدى مالىم يىراق كەتكە چىكە سۈننەت دىن

خۇدايا تىم ئۆتتى كۆپ بىللە ربولوب ئىبلىس غەمەن خادىم
خاتاسە ھەراسىد ئەكەزدىم دىلىم شاتلاندى بىدئەت دىن

ئىلىپ چاقماقنى مەن قولغا يىقىپ كۆپلەرنى كۆيدۈردۈم
يېھشى ئاقتى راۋان ئەلىنىڭ داۋام كەلگەن موسىبەت دىن

ئاقاردی چاچ ساقال مویله ریشتم قریق ئککی که کرکه چ
قوتولدو رغین ره هم ئه یله ب منی چوك په رده ظلمستدین

یوله نی کلك ساڭا خاصدور براق مه ن چه تسندیم یولدین
یوله ندیم بندیگه دایم کچپ هه م باغوجه ئنه ت دین

ته شه ککورا یتتمه ن مه ڭگو یاراتقان سه ن مینی انسان
یراق ئه یله اوزه لك ئاسرا ئمینی هایوانی خسله تدین

قوسا قدین اوزگنی بلمه س بخود شه رمه نده غافل مه ن
ئتم قاری موهه ممه د هه م امین دورتوکی مللتدین

”ھەركم ئۆز بەختى نىڭ ئوستازى“

ئەقلى بار ھەر بر كشى ئۆزبەختى نىڭ ئوستازدور
ئوھەقىقەتنى ئۆزىگە دوس توتوشقا ئارزو دور
سوقمساگەرچە يورەك مونداق ئولوغ وارھەس بلەن
ئوشبو ئنسانگە ودسى گويا قوروق بر جازدور
ئاھ يورەك بر پارچە گوشتور مەنسز سوقسا ئەگەر
دەل ئوچاغ ئالغان نەپەسمو خوددى كاربون گازدور
بەزىلەردوڭگە يدو بارلق ئشنى بر تەقدىرگىلا
چوشونەممەى ئەگەر سنڭ تەقدىرنى كوپ ئازدور
قلدى بر باناسە وەپ تەقدىرنى قلماى ھىچ كورەش
باشنى باسا ئەگەر تاغ بويسونوشقا رازدور
سەيى قلماى بەختى تەلەى ئزدىگەنلەردن لكن
خەلىق ئەمەس ھەتيا ياراتقان تەگرمزنا رازدور
چونكى بوئالەم ئەزەلدنلا سەوەپسنڭ ئالمى
دەل ئونڭ ئەكسچە سوزلەر كونا يوتقان مازدور
ئايىتى ھەق ليس للإنسان إلا ما سعىٰ
ئوشبو قورئاننڭ سوزى دلغا شپالق داردور
بارچە ئشلەرگە سەوەپ ئشلەشنى تەگرم بويردى
كم ئەمەل قلسا ئونڭ قەلبى ھامان گولزاردور

يالتراپ تورغان قوياش نيڭ نورنى قەغەز بلەن
توسقوچى مورتەدلەردن ئاللاھامان بزاربدور
بەختى تەلەي دەيدىكە نمزنە سلى ئوبلسەڭ نمە؟
ئشلگەن چشلەيدىغان نىڭ كوزلگەن جانانىدور
ئاھ سەۋەپ قلماي توروپ جانانغايە تەمەس ھچكشى
يەتمگەنلەر بوجاھانىڭ بىر ھورون ئنسانىدور
بارچە ئىپلاس ئشلنى ئوزمە يلپچە سادىر قلپ
ئارقىدىن تەقدىرگە دوڭگە شمو ئونىڭ بوھتانىدور
بەزىلەر ھاكم ۋە مەھكوملوقنى تەقدىر دەپ بلور
بەلكى مەھكوم ئەلنى ھاكم ئەيلگەن جانمانىدور
توغولوش بىر كون ئولوش تەك ئش ھامان تەقدىر بولوپ
توزھاياتنىڭ بولورئش بەلكى جوزئى چارىدور
شونچە قانونلوق قلپ بىزنى ياراتتى ئول خودا
بىزگى بىر تامچە سستق سولەردكى ھەق جانىدور
ئەسلەسەك بىز قايسى ۋەقت ئولمەكنى بلمەيمز پەقەت
بوكەبى ئشلەر تامام تەگرسنىڭ پىنھانىدور
بىرموتوگرو كىشى زنەجەپ ئوستوگدە كوپ گومبەز تورور
بوموتەگرمنىڭ ياراتقانىيە تەتە قات ئاسماندور
كوندوزى كوننى كوروڭ ئاخشاملەرى ئاينى كوروڭ
ھەر كونى تاڭدىن خەبەر بەرگەن خوداچولپاكندو.

نەچچە مىليونلاپ ساما يولتۇزلارى سەيرە قىلۇر
قانچە ئالىملار ئۇنى بىلمەك ئۈچۈن بېدارىدۇر
بۇكەبى ئىشلار تامام شەك شۇبھىسىز تەقدىر بولۇپ
بەزىلەر ئالتۇنغا مەس ئارىلاشتۇرۇپ ئاۋارىدۇر
بەزىلەر رەھىم بالاغا مۇبتەلا بولسا ئەگەر
تەگرىدىن كۆرمەي پەقەت دەيدۇ پالان پوستاندۇر
بەزىلەر رەھىم گۇنالەرنى قىلىپ قەستەن ئۆزى
دوگگىسە تەقدىرگە ئۇ يالغانلىنىڭ يالغاندۇر
تەگرىمىز قىلما دېگەن ئىشلارنى ئۆتەكرار قىلىپ
قانچە ئەپسۇس قىلمىيالغانچىنىڭ پۇشماندۇر
بىركىشى دەريالىرىدە ئۇسسۇز ئۇۋقتىن ئۆلسىمۇ
بۇنى ھەم تەقدىرگە ئارتىش تەگرىگە بوھتاندۇر
نازۇنىمەتلەرنى يوقىدىن بارقىلىش تەقدىر ئىشى
بۇنى ئىشلەش يەيمەسلىك بەندىنىڭ ئەپئالىدۇر
ئاھ ھالالدىن تەرتۇكۇپ يەيمەكنى تەگرىم بۇيرىدى
كىمكى ئىشلەپ يېسە ئۇنىڭ تۇرمۇشى شاھانەدۇر
ئاھ ھورۇنلۇقنى ئۆزىگە كەسىپ قىلغانلەرچىنى
تاپسا يەپ گەر تاپمىسا يەيمە يدىغان ئىت جاندۇر
بۇجاھان قىسقا جاھان ھىچكىم ئاڭا باقى ئەمەس
ئاخىرەتكە نىسبەتەن بىلسەڭ بۇ دونيا پاندۇر

بوجاھاننى كىم ئۆزىگە مەنلىك ئۆتكۈز سېيلا
خاھ ئۇدۇنيا خاھ بۇدۇنيا ئۆز ئۆزىگە خاندۇر
كىمكى تەكرىم تەقدىرىنى توغرا راس تونۇسا ئەگەر
ھەرقاچان ئونداق كىشى ئاللاغا چىن دوستانەدۇر
بەزىلە قۇرئان ئوقۇپ قۇرئانغا قارشى ئىش قىلۇر
دىننى بوزغان ئونداق ئادەم پارچە ئەل ياماندۇر
ھەركىشى ئۆز ئارزۇ ئارمانىغا قانماق ئۈچۈن
قىلسا بىر سەئيى سەۋەپ ئۆز دەردىنىڭ دەرماندۇر
چىن ھەقىقەت نەدەپ ئىزدەپ يۈرۈشنىڭ ئۆنى يوق
بۇ ھەقىقەت ھەق كالامىدا ئۈچۈق ئاشكارا دۇر
بىلسەڭىز قۇرئان ھەدىس مۇتلەق ھەقىقەتتۇر نەبەت
چۈنكى ئۇ ھەقنىڭ كالامى ھەق رەسۇل ئەھكامىدۇر
ئىزلىسەڭ بەختى سائادەت شۇ كالامدا بارئىدى
پايدىلانماسدىن نەجەپ بىز ھەممە دىن ۋەيرانەدۇر
پايدىلانماي چالىكىن كۆپپار ناسارالەر بۈگۈن
بىزلىنى زاڭلىق ئىتىپ ئۆز كۆڭلىدە ھەيراندۇر
بىزلەرنىڭمۇ يەنجىمىز بەش مۇنچە بولمايتتۇق خاراپ
چۈنكى قۇرئان ئىلمى بىلەن تەخنىكىنىڭ موكانىدۇر
بىزنى غەپلەت بۆشۈكدە تەۋرىتىپ ئاللەيى ئىتىپ
كۆكتە ئۇچقان سودا ئۆزگەن باتىلنىڭ قاپقانىدۇر

چونكى ئو قىلدى قورالچە گىدە قەلئە مەنى دائىما
بىزلىكن مە ھروم بولوپ كەلگەن ئىسلىم بىچارىدور
شونچە مسكىن شونچە بىچارە قىلىپ قويغان نىمە؟
ئويلىنىپ كورسەم بىلىمدىن ئوزگە توتقان يارىدور
ئەي قىرىندا شىلەر كوروگىلار بو جاھان نىڭ كارىنى
ھەممە ئىش باغلىق ئوزوكگە چە تىلىنىڭ نىمە كارىدور
قولدىكى قورئاننى دايىم تاختا بىشقائە پ قويوپ
غەيرى دىنگە ئالدىنىشمو بىزگە ناموس ئاريدور
مىللىتىم قورئاننى توركى تىلدا ئوگە نىمە ئەگەر
بو بوتون خەلقىم ئوچون نورلوق يورەك دىلدارىدور
چونكى بو قورئان كەرىم چوڭ نازو نىئمەت باغچىسى
بىز ئونىڭغا چاقرىلغان تەڭرىنىڭ مىھماندور
ئوشبو مىھمانلەرقاتارىدىن ئوروون ئالماق ھامان
ئەھلى ئىسلامنىڭ شەرەپلىك پەخرىلىك توشوانىدور
ھەق تائالا رەھمىتىنى سوزلىسەك ھەددىن تولا
ئوشبو قورئان بىزگە قىلغان ئەڭ بويوك ئىنئامىدور
قانچە ئىچكىرلەپ كىرىپ يەتكەندە قورئان تەھتىگە
بو كوكول گولزارنىڭ توزوما يدىغا بوستانىدور
بەزىلەرنىڭ قولىدا بى باھا گەوھەر توروپ
بىر تىنگە زار بولوپ يات ئىشكىدە ديوانەدور

بىلسىڭىز قورئان قۇرۇق داستان ئەمەس ئىنسان ئۈچۈن
بەلكى تەڭرىمىزنىڭ نەسىھەت ئەيلىگەن ئىزھارىدۇر
ئۈممەت بىرلىكچە ئۆزگەرمەيدىغان قانۇن بولۇپ
كىمكى ئىجرا قىلمىسا ھەر ئىككى ئالەم خارىدۇر
بىزگە ئۇ تارىخ ئەقىدە ئەمرىدىن بەرگەن خەۋەر
بۇ ئۇلۇغ ئۈچ ئىش ھامان بىزلەرگە چوڭ ھەمكارىدۇر
ئۇشبۇ قورئان مەنىسىنى بىلمىگەچ نۇرغۇن كىشى
دەيدۇ كۆپ تەكرارلىسا قىلا دەردىمىزگە دارىدۇر
گەر ئاڭا قىلماي ئەمەل كۆيلەپ ئوقۇپ سۈپسۈپ دىلسە
بۇ كىشىنىڭ قەلبى پاكلانماي ھامان بىمارىدۇر
تەڭرىمىز ئىقرەء دىگەچ دائىم ئوقۇپ ئۆگۈنۈش كېرەك
مەنىسىنى ئۆگۈنۈش ئەسلى ئوقۇشنىڭ نىشانىدۇر
ھەق بىلەن ناھەقنى كىم تەتبىق قىلىپ ئاجراتسىلا
بۇ ئۆزى ئالىم بولۇپ ئەلنىڭ سۆيەر دىلدارىدۇر
سەللىنى كەيسە يوغان قورئاننى قىلمىسا ئەمەل
بۇ ئەرەپچە تەرجىمان ياكى ھاياسىز قارىيدۇر
بەزى ئالىم مەن دىگەنلەر ئۆگۈنۈشنىڭ ئورنىغا
قايسى جايدا نەزرە بار دەپ ھەرقاچان تەييارىدۇر
ئاھ ئۇلەردىن ئىلگى ئالغان نەپسى شەيتانلەر ھامان
چوڭ تەمە خورلۇق بىلەن سەيىتكە بىسيارىدۇر

بەزى ئىشانلار نەشە چەكمىش خۇدانىڭ ئىشقىدا
ناتىغا ئاشىق ساقاكەززاپ ئۆت ئۆچۈن پەرۋانىدۇر

بەزىلەر ئۆزىنى مۇسۇلمان چاغلىشىپ دەۋالىشىپ
قىلمىشى ئەمما ئۇنىڭ شەك شۇبھىسىز كۇپپاردۇر

بەزىلەر بولغاچقا قۇرئان بويرۇقىدىن بىخەۋەر
قىلىدىن يانماي ھامان يورگەن يېرى مەيخانىدۇر

بەزى ئاسى گۇناھكار بەندىنىڭ قىلمىشلىرى
بىھىساپ بولغان ساما يولتۇزلىرىنىڭ سانىدۇر

كىم خاتالىقتىن ئەگەر قول ئۈزسىلا ئۆزۈل كىسىل
ئەپۇ قىلغاي ھەق تائالا قەھرىدىن ئامانىدۇر

كىم ئەگەر تەۋبە قىلىپ ئۆتكۈزمىسە قايتا گۇنا
ئاھ نە سوھادەك ئاگا ئاللاسگەم رەھمانىدۇر

ھەق تائالانىڭ كالامى تۈگىمەس بايلىق بولۇپ
ھەر سوزى بىر موجىزە بىر گۆھەرى دىلدانە دۇر

بورىلاش يا يوشۇرۇش يا ئاۋۇتۇش مۇمكىن ئەمەس
چۈنكى قىلسىغمايدىغان ھەقنىڭ ھۆكۈم ئىلانىدۇر

دىندىكى مەزھەپچىلىك قۇرئانغا مۇتلەق زىت بولۇپ
بولۇپتۇن ئىسلامىيەتنى پارچىلاش قىگرا قىدۇر

ئەھلى ئىسلامنىڭ يولى ئىككى ئەمەس بىردۇر پەقەت
نەچچە مەزھەپكە بولۇش بوزماقچى ئۆزگەن چاردۇر

بىرلشىشكە قىلدى دەوەت ئول ھەدىس قورئان ئوچوق
قلمسا ھەركىم ئەمەل تەكرىم ھامان دشواردور
ئويلساڭ بىرواغ چوتقنى سوندوروش مومكنى ئەمەس
گەرچە بىر بىرلەپ ئوشاتساق ھەممسى تارماردور
كىمكى بوئولچوق ساواقنى ئوزىگە دەسلىق قلمسا
ھەرقاچان مەغلوپ بولوپ قىلغان بىكاردور
ھەق سوزىنى ناسخو مەنسوخ دېمەك توغرا ئەمەس
ھەممسى كوچچاسىگە واقتى وەپەپتى باردور
ئەھلى ئسلام ئەجنەبىلەر ئالدىمغا گول بولوپ
پايدا قوغلاپ ئاقوەت تاپقانلىرى زىياندور
بىلسىڭىز قورئانغا زىت بولغان دىنى كىتاب
كون يوزىنى قاپلىغان گويا كى چولڭ توزاندور
چىن ھەقىقەت چىن ئادالەت مەركىزى ھەر دائىما
ئوشبو توزانلارنى سوزوپ تاشلايدىغان بوراندور
بەزىلەر مازاماشايىخدىن تىلەيدو بەختنى
بىزگە بو موشرىكلىك قازغان چوقور زىنداندور
بەزىلەر ھايات مازادەپ ئەوليا غا باش قويور
بوموھەم ئالدامچىلارنىڭ ئازدوروش ئامالدور
ئەوليا دەپ كشى يوق دېيىشكە بولمايدو ولېكىن
چىن ھەقىقەت چىن ئادالەت دەل ئونىڭ روخسارىدور

كەم ھەققەت بايرىغىنى ماكسا تولوپ سەپ ئالدىدا
ئەولىيادور ئو ئادالەت تەختىنىڭ سولتانىدور
ئەولىيالىق شەرتىگە توغرا كەلور شوندا ق كىشى
بەزى ئاشقلەۋ سارا گلەر پول وە مال مەستانىدور
ئوشبويالغان ئەولىيالەرگە بازار يوقتور بوگون
چونكى بو خەلق نىڭ يىگى ئوسكەن يوروق دەورانىدور
بىز چوقونمايمىز ئەگەر بولغاندىمو راس ئەوليا
ئەگىشىپ بىللە ماڭارمىز چونكى ئو ھەققانىدور
بىز خودادىن باشقا ھېچكىمدىن پانا كوتمەك خاتا
بەندىدىن كوتمەك مەدەت موشرىكلىكنىڭ ئەپالىدور
بارچە ماختاش ماختىنىش بىلمەسلىك پەقەت ئاللاغا خاس
ئەولىيادىن تىلمەك ئەلھەمدونىڭ ئىنكارىدور
مەيلى قانداق ئەولىيالەر ئەنبىيالەر بولسىمو
قودرىتى يوق باشقوروشقا تەڭرىنىڭ چاكارىدور
كەم ئەگەردە ئەولىيالىقنىڭ تونىغا يوگونوپ
ئالدىسا ئوز خەلقىنى وە يلون ئونىڭ ماكانىدور
ئوشبو ئوت سىرتىدا قالماس ناتوغرا ئەگەشكەن كىشى
تەڭلەكون تەدلى ئادالەت نىڭ جازا مەيدانىدور
بەزىلەر ئوزىنى سەيىد ئوغلى دەپ ئالدايدو وغو
بو موھەم ئالدامچىلارنىڭ شوتوزاق قاپقانىدور

بەزىلەنىڭ بوكەنى ئالدامچىلارنى ياقىلنى
تۆشتىكى تورغان دەرەخكە پالتۇنى چاپقاندۇر
كەمئەقىدە ھەم ئىبادەت خىزمەتتە تۇز
ئاقسى كەم بولسا بولسۇن تۇلسە يىدئەۋلادىدۇر
جۇملىدىن ئاپپاق غوجا ئىسلسىنىڭ ئالدامچىسى
بۇ ھەقىقەتتە ياۋۇز دۈشمەنلىنىڭ ئىشانىدۇر
تۆتۆزىنى خۇشبۇراق بىرگۇل قىلىپ كۆرسەتتىمۇ
ئەسلى شۇمبۇي بولۇپ شەكلى تۆنىنىڭ دەيھانىدۇر
ئاھ تۆنىنىڭ زۇلمەت تىغىبىدىن كۆڭلىمىز مەجرۇھ بولۇپ
تايۇرەك ھازىر غۇنچە ھەسرەت ئەلەمدىن ياردۇر
تۆشبۇئە ھەۋالنى چوشەنمەستىن نادان خەلقىم بوگۈن
بەلكى ئاپپاقنى تاۋاپ ئەيلەپ ئەجەب ئاۋارىدۇر
ھەم سەۋەپ قىل ھەم تەلەپ قىل قەستىنى ئاللادىن تىلە
ئىككىسى بىرلەشسەلامەخسەتكە يەتمەك ياردۇر
ئىشىڭگىل ھەم تىلىگىل قۇرئان ئۇقۇپ دورۇت ئوقۇپ
ئىشلىمەي قىلماق دۇئاكەملەر نۇگە تەكەن چارىدۇر
ئۇل خۇدانىڭ ئەمرىنى ئۆزئەيىنى ئىجرا قىلمساق
ئاقۇۋەت مۇنداق كىشىنىڭ تۆرىنى ئۇت گۇلخانىدۇر
بەلگۈلەيدۇ ئىككىدىن بىرنى ئۆزە كىشىنىڭ قىلمىشى
چۈنكى بۇئالەم ئەزەلدىن ئىمتىھان مەيدانىدۇر

ئويلىمايدۇ ئوت سامان يىگەن ئېشەكتەك بەزىلەر

نەچچە بىلەر نوختىسىغا باش تىقىپ ئاۋارىدۇر

كىم كى تەنقىدى قارارت قوچ ئاچسا ئاغزىنى

خىل مۇخىل قالپا قوتە ھەدىيە ھەرقاچان تەييارىدۇر

بەزىلەرنىڭ ئاغزى ھەرگىز ئوخشىمايدۇ دىلىغا

بۇ پەقەت تىلانىڭكى يۈزلۈك لالمائىت ئەلپازىدۇر

بەزىلەردە ئىشىم كىمنىڭ ئىشىكىلەپكە دەسسىگەي

خۇددى بۇ مۇدەل مۇناپىقنىڭ خۇيى ئەپئالىدۇر

مىڭ ئىشت مىليون ئىشت مىليارت ئىشت دەيمەن شۇڭا

يۈرىگىم ھەسرەت تىنىمدىن پارە پارىدۇر

بەختى سىزلىكنىڭ ئاساسى يىلتىزىن قازسام بۈگۈن

قايسى سەۋەپتىن بولغىنى ئەلگە ئوچۇق ئاشكارىدۇر

ئويلىسام بۇ ئاقىۋەتكە بىزنى دۇچ قىلغان پەقەت

بەخت كارلىقمۇ ئەمەس مەھكومىيەت جەريانىدۇر

بۇمىسنىڭ تەھلىللىرىم بىر خىل تەۋەككۇل مۇ ئەمەس

چۈنكى تەستىق ئەيلىگەن ئۇل تەڭرىنىڭ قۇرئانىدۇر

بۇ ھەقىقەتنى چۈشەنگەن ھەم كۆڭۈل بەرگەن كىشى

ئىككى ئالەم ئالدىدا بىر ئاق نىيەت مەردانىدۇر

قاي كىشىنىڭ يۈرىگى سوقسا ھەقىقەت دەپ ئەگەر

ئاھ ئۇنىڭ باش قوماندانى پەقەت ۋىژدانىدۇر

بۇ كۆڭۈلنىڭ سەھنىسىنى يورۇتۇپ تۇرغان پەقەت
خۇددى مىڭ ۋاتلىق چىراغدەك دىلدىكى ئىيمانىدۇر
بەزىلەر مۇنداق يورۇقلۇقلارنى ئانچە خالىماس
قەلبى كور ھايۋان تەبىئەت كىمسىنىڭ ئەپئالىدۇر
قول ئۈزەيلى بىز كەسكەن بارچە ناھەق ئىشلىدىن
ھەق تائالا ھەققە يول باشلايدىغان غەمخارىدۇر
ئەسلى بىزنى تامام ھەق كالامىدىن مەھرۇم قويۇپ
بەزى يالغان پەتىۋا قىلغان بىلىمسىز قازىدۇر
دىندىكى ئۆلچەملىنى ھەم تاۋۇتۇپ ھەم كەملىتىپ
بۇرمىلاپ بوزغان يەنە مەدداۋۇ قۇرئەندازىدۇر
ھەممە ئىشنىڭ لائىقىدا ئۇن پىچىش بەكمۇ مۇھىم
ھەق كالامى بىز ئۈچۈن ئەڭ توغرا بىر ئەندازىدۇر
بىز شۇڭا قۇرئانغا زىت بولغان توقۇلما سۆزلىنى
بىر قاتار ئىسلاھ قىلىشنىڭ نوقتىلىق بىر بازىدۇر
بەزىلەر ھەرخىل ئاساس سىز ئىشقا تاچىلىڭ تۇرار
چۈنكى كۆڭلى بىر قولۇپلاغلىق دەرۋازىدۇر
بەزى ئىلغار ئوي پىكىرلىك ئەھلى ئىسلاملەر ھامان
بۇ قولۇپلارنى ئېچىشنىڭ جەڭگىۋار سەردارىدۇر
ئەيتىمەن كە سىزگە شۇڭا ھەرزامانۇ ھەرماكان
كىم كۆرەش قىلسا ئۇشا بەختى سائادەت يارىدۇر

هيچ سه وه پ قىلماي توروپ به ختنىڭ خوشينى قوغلساڭ
ئوتوتوق به رمه يدىغان بىرخىل خيال جانواربىدور
به ختى ته له ى موكوروشتىن قولغاگه لگه ى هه رقاچان
قاتىشىپ ئولسه شه هد قالسا ئه گه رده غازىدور
كىمكى موندا ق شان شه ره پلىك پولنى تاللاپ ماڭسىلا
ئىككى ئالهمده ئونىڭ كوڭلى هامان پاك تازىدور
به زىله رگويا گاچا هه م گاسوهه م ئه ما بولوپ
ئوسرا ته ل موسته قىم ده ك توغرا يولدىن ئازىدور
شونچه داغدام يولنى ئاللاكورستىپ تورسا ئوچوق
غه يرى يولله رده مىكىپ ئوزىنىڭ گورىنى قازىدور
توغرا يولدىن قىلچىمو چه تنه ى ماكماق كىره ك
ياخشىلىق بىرله يامانلىق نى په رشته يازىدور
به زىله ر ئالدا يدو ئه لنى ئه كسى سوزله رنى ياساپ
بوياسالماسو زيه قه ت گىربىچى نىڭ په دازىدور
به زىله رنىڭ سوزلىرى پاھ ئاڭلىما قتا بىر ئه سه ل
ته مىنى كورسه ڭ تىتىپ گويا كى ئاغولازىدور
تاشلىمايدو جانىبا قارىشتىلار خوشامه ت كه سپىنى
به رى بىرخولقى قاراڭ ته ته ى خىنىم نىڭ نازىدور
قاربىله ن كومگه ن تولوكنى يوشوروش مومكىن ئه مه س
ياپىسمو گول چه مبىره ك توبارىسىر جىنازىدور

بەزىلەر راس ئورنىغا يالغاننى سوزلەپ جانباقار
بومنىڭتە سوبرلشم شوئشكى توپ ئوبرا زىدور
هەق بلەن نامەقنى ئاجراتماق ئوچون وژدان كرەك
ئوشبو وژدان بويروغى ئەل بەختنىڭ ئوستازىدور
كم ئەگەر پاك ساقلسا وژداننى ئيماننى
قىش زمستان ئچرە موكوڭلى باهارنىڭ بازىدور

ئەقلى بار ھەربر كشى

ھەقنى دوس توتقاى جاھاندا ئەقلى بار ھەربر كشى
ھەق ئوچون قلماق كورەش چن ئەھلى وژدان نىڭ ئشى
ھەق بلەن ناھەقنى ئاجراتماقتا دانالق كېرەك
كم ئونى ئاجراتمسا يوقدور ئونىڭ ئەقلى ھوشى
برمسال باركى ھەققەت ئگلەر سنماس دېگەن
سوندور وشنى ئويلىغان ئەخمەق لنىڭ ئوخلاپ چوشى
كم ھەققەتنى ئوزگە دەرسلىك قلمسا
كەتمىگەي ئونىڭ بشىدىن ناھەقىقەتنىڭ موشى
ئاقۋەت مونداق كشى پوشمان ئوتىدا كويىدورىلەر
قوربلار ئوزىنىڭ يىغى برلە ھامان ئوزىنىڭ گوشى
كمكى ياشلىق ئومرىنى ئوتكوزسە پوشمانسز ئەگەر
جانچقار ھالەتتە ئومۇھەمرا بولۇر كوڭۇل خوشى
سوكتىپ تاشلەرقالور ئوسماكتىپ قاشلەرقالور
ياشقمو بار دور ئولوم بركون توزىدو تورموشى
شوسەۋەپلىك سەن ۋەقتنى خوددىگە ۋەمەردەك تونو
سالمسون غەپلەتكە سېچ ئالتون بوشوكنىڭ تەۋرىشى

سەيلى قىلماق ئىجتىھات قىلماققا تەڭرىم بۇيرىدى
قىلمىساڭ بەلكى ئەمەل ھەققە بولۇرسەن زىت كىشى
چۈنكى بۇ ئالەم ئەزەلدىن لاسەۋەپنىڭ ئالەمى
ئۈژمە پىش ئاغزىمغا چۈش دەپ ياتسا بولمايدۇ كىشى
ياشلىغىڭنى بىر مىنۇتمۇ مەنىسىز ئۆتكۈزمىگىن
شۇنى چوڭقۇر ئويلىغىن مىڭ ياشقا كىرمەيدۇ كىشى
سەن ۋەتەن مىللەت ئۈچۈن جان كۆيدۈرۈپ ئال ياخشى نان
بۇ جاھاندىن بىر كېتىپ ئىككىنچى كەلمەيدۇ كىشى
بۇ جاھان ياخشى ياماننىڭ ئىمتىھان مەيدانىدۇر
بەلگۈلەيدۇ ئىككىدىن بىرنى ئۆزەڭنىڭ قىلمىشى
كىم ئۆمۈر تارىخقا سالسا ئەگەر زەررە دە داغ
قانچە پۇشمان قىلسىمۇ كېيىنگە يانمايدۇ يېشى
بىر ماقال باركى چىشىڭنىڭ بارىدا گۆش يە دىگەن
قايتا چىقمايدۇ چۈشۈپكەتسە مەسىلەن بىر چىشى
ئاقىۋەت مىنگەن ياغاچ ئاتقا تامام شاھۇ گادا
بولدى ئالەمگە تۇگرۇك ئۇل سۇلايماندەك كىشى
تۇغۇلۇش بىر كۈن ئۆلۈش ھېچ تەۋرىمەس قانۇنىيەت
چارىسىز قالدى سەپەر ھەتتاكى لوقماندەك كىشى
بەش مىنۇتلۇق نەپسى شەيتان كەينىگە كىرمە شۇڭا
سۈپسۈزۈك سۇدەك ئېقىپ ئۆت بولمىغىن كۆلنىڭ لېشى

بولمىغىن ياشلىق باھارىڭدا ئېچىلغان ھەر چېچەك
خۇددى قارىغايدەك ياشارغىن كۆكلىگىن يازۇ قىشى
سەن ئەگەر سالساڭ ئىمارەت ئۇلىنى مەھكەم مىلگىن
تەگلە بەش كۈندىن كېيىن زەي تارتمىسۇن تامىڭ قىشى
باتۇرانە شېئىرلەرنى تولغىن ھەر جايىدا سەن
ئار-نامۇس مەرت يىگىتكە ئاقسا بىر تامچە يېشى
ياخشى ئىشلەرگە ھامان قارىغىن موھەببەت كۆز بىلەن
بول يامان ئىشلەرگە ئوت ئاچماق ئۈچۈن چاقماق تېشى
سەن كىشىلەر قەلبىنى دوختۇر كەبى رىڭگەندە كۆر
ئالدىراپ بەرمە باھا ياقىراپ تۇرسا تېشى
بارمۇ ئۆردان بارمۇ ئىمان بارمۇ مەۋقە تەكشۈرۈپ
شەرتى تۇشقان دوستلىرىڭنىڭ بول ھەققى سىرداشى
سەن رەپىق بىرلە رەقىپنى ئايرىمىڭ ۋاخ تونۇزىلەن
تەگمىسۇن بىر كۈن پىشانەڭگە تونىڭ مىننەت ئېتىشى
بەدنىيەت مەلئۇنلەردىن قاچقىن يىراق مىڭگە زىنرى
چۈنكى يوقىتاي مەينىتى ھەتتا تەگىپ كەتسە پىشى
سۇرتى ئادەم يىلانلار تولغۇنۇپ قىلساخەرس
قىلچە موقىلما پىسەن يوقتۇر تونىڭ مىڭ بىرىشى
بىرنى بىردە يىمىز دىگەن ئەھلى خوتەن ئەجدادلىرى
چىن ھەقىقەت مۇجاھاندا بىردۇر رود يوق تەگدىشى

بۇ ھەقىقەتكە يېتىشنى ئارزۇ ئارمان قىلىپ
ئۇچىدۇ ئالەم ئارا پەرۋاز قىلىپ بىلىم قۇشى
ئاقىۋەت چىققاي ۋۇجۇتقا كۆزلىگەن ھەققانىيەت
قانچىلىك كەڭ بولسىمۇ بۇ شۇ پەلەكنىڭ گەردىشى
ھەق ئۈچۈن كۆكرەك كېرىپ ئۆتكەن ئىكەن سادىر بۇ دام
بولدى قۇربان ئۇ شۇ يولدا شائىر قايىنام ئۇركىشى
ئاھ بۇنىڭدەك مىڭلىغان مىليونلىغانلار ئۆتتىغۇ
بول شۇلەرنىڭ تائەزەلدىن تائەبەتلىك يولدىشى
بۇ ھەقىقەت بۇ نەسىھەت بىر كىشىگە خاس ئەمەس
چۈن ئەمەل قىلسۇن ئۇنىڭغا خاھى ئەركەك خا چىشى

هەقنى سويگەن جانىمىز

هەقنى سويگەن جانىمىز هەق بىردىگەن ئىمانىمىز
هەق سىنىڭ رازى لىغىڭدىن قايىتمىغاي ۋىژدانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

زىكرى يادۇر هەق بىلەن بول بولما غاپىل بىرىنە پەس
هەق هەمىشە يارو هەمدەم دەپ تونۇش ئىرپانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

ئۈستىگوم سەن قايىدا دەپ جەۋلان قىلۇر هەردەم يۈرەك
دىنى هەق مىللەت ۋەتەندۇر سويگومىز جانانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

هەق ئىبەردى ئەلچىلەب هەق يولنى كورسەتمەك ئۈچۈن
هەممە دىنلەر ئىچرە ئەلهەق دىنىمىز ئىسلامىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

مەرىپەت يولى بىلەن هەقنى تونۇتماق ئىڭ شەرەپ
هەق تائالانىڭ سوزىدۇر هوججەتو بورهانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

دىنى دۇنيا ئاخىرەت بەختو سائادەت مەشئەلى
ئىلمى هىكمەت مەنبەئى قانۇنى هەق قۇرئانىمىز

پىدا بولسۇن جانىمىز

ھەممە ئالەم سەرۋەرى　　　بارچە پەيغەمبەر ئەپزەلى
ئۇل مۇھەممەت مۇستەپا　　　قەۋلى ھىدايەتكا سىمىز

پىدا بولسۇن جانىمىز

ھەق تائالا نۇسرەتىدىن　　　بولمانا ئۈمىت ھىچقاچان
ھەق ئەگەر قىلسا نەزەر　　　شۇل دەۋلەتۇ سۇلتانىمىز

پىدا بولسۇن جانىمىز

ھەقنى دەيمىز ھەق دىگەن بىز　　　ھەق ئۈچۈن مىڭ جان پىدا
بۇسرادە چولڭ ئاتوم　　　قۇۋۋەت قورال قالقانىمىز

پىدا بولسۇن جانىمىز

ئازتەمەسمىز يالغۇز ئەمەس بىز　　　بىز بىلەن سانسىز مەلەك
مىڭ ۋەلى يۈز مىڭ شەھىتلەر　　　پائ ئولماس جانىمىز

پىدا بولسۇن جانىمىز

ھەق دىگەن باشقا دىگىل　　　دۈشمەنگە باش ئەگسەك ھارام
ھەق ھەقىقەت يولىمىز　　　ھەققانىيەت مىزانىمىز

پىدا بولسۇن جانىمىز

ئەي ئەزىز مىللەت ۋەتەن　　　تە ۋلادى قوزغال ئويقۇدىن
ئاڭلا بوغالىپ زەپەر　　　مارشىنى تۈركىستانىمىز

پىدا بولسۇن جانىمىز

ئەدلى ئىنساپ ئادەمىيەت　　　ئالى ھىممەت بورچىمىز
ھادىيۇ مەھدى بولۇپ　　　ھەقنى سۆيەر ئىنسانىمىز

پيدا بولسۇن جانىمىز

ھەقغە ھەركىم بولسا تەسلىم   ئوچ ئىلىش بىزگە ھارام

نەپسى شەيتان شومىلىغىدىن   ساقلىنىش بوچارىمىز

پيدا بولسۇن جانىمىز

ھەقغە دوشمەنلەشسە ھەركىم   تا ئەبەت واجىپ كورەش

ھەقگە كىم بەرسە مەدەت   ھەقلىق ئاڭا ئىھسانىمىز

پيدا بولسۇن جانىمىز

ھەممە مەزھەپنى مۇھەممەت   مەزھە بىدە جەمئىلە

دىنى مەزھەپ ئىختىلاپىن   ھەل قىلىش ئىمكانىمىز

پيدا بولسۇن جانىمىز

كەئبە توللا قىبلە مىزدۇر   مەركەزى روي زەمىن

ئىتتىھاد بولىپ ئىبنى ئادەم   بو كى ھەق پەرمانىمىز

پيدا بولسۇن جانىمىز

ئاي ۋە يۇلتۇز بايرىغىمىز   كوكتە پەرۋاز ئەيلىسۇن

ئامەنە للا ئالغا چامداش   ئەلڭ شەرەپلىك شەئنەمىز

پيدا بولسۇن جانىمىز

بىر موجاھىد مىڭ بولۇپ   ئون مىڭ يەنە يۈز مىڭ بولۇپ

ھەق شۇناس ئەجدادلەر   باسقان ئىزىدىن ماڭىمىز

پيدا بولسۇن جانىمىز

گەر يىقىلساڭ ھورقوچا   قىنغا يىقىلغايسەن دىگىل

گەر ھاياتىمىز قالماغاي   دىللەردە ھىچ ئەرمانىمىز

ئالغا چامدا قورقما ھەرگىز بولماغا پىل ئەي ژىگىت
بىيسە تون قانلىق جەسەت لەردور پولات قورغانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

ياشە ھىدمىزياكى غازى بىزگە چوڭ شەنوشەرەب
ھەق تە ئالا ئالدىدا ئوچمەس پەگون ئونوانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

بولما ئەمدى كوپرى زولمە تكە ئەسىرھىچ دەوريدە
بو بشارت چوڭ نجاتلىق ئەك ئولوغ دەورانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

ھەق تە ئالانوسرە تى بىزلارگە ھەردەم ھەرنەپەس
شوبنە مىزھەق دىن زەپەر تاپىماققا چىك ئىمانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

ئەي ئەلى بوغرايىگىت لەر نىڭ ھىدايەت سازى بول
ھەقنى ئىت ھەقنى ئوگەت ھەقدور يورەك جەولانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

مەرت يىگىتلەر بىرلىشىگلەر سەفنى موستەھكەم قىلىپ
مەرتنى مەيداندا ئىسنار مەردانىلىك مەيدانىمىز
پىدا بولسۇن جانىمىز

تامام

مارش

تورولك توغرانىمىز   موقەددەس يورتىمىز
كوك ئاسمان   ئولوغ هىلال بايراغىمىز
ئاللاموهەممەت يولىمىز   قورئان خىزمىتىمىز ئىسلام
يورتىنىڭ قولى بىز
هەي! هەي! قوزغالايلى ئەي موسولمانلار دىنى
مىللەت يولىدا قايناي وىژدانلار دىنى مىللەت يولىدا
قايناىدو قانلار؟
وەتەن ئەسكەرى بىز   يوت قوللارىمى
كوز دىماغىمىز   هەر يەرىمىز ساغلام
دىنى مىللەت هايات   نوموس وىژدانىمىز
هەي هەي تورولك ئوغلى بىز   ئانا يورتىمىز
شەرقى توركستاندور   تورولك ئوچاغىمىز
دىنى مىز ئىسلام مىمىز   ئولوغ سونجاغىمىز
دىنى مىز قورئانىمىز   ئولوغ ئونوانىمىز
هەي هەي قوزغالالى ئەي موسولمانلار دىنى مىللەت
يولىدا قايناي وىژدانلار دىنى مىللەت يولىدا قايناىدو
قانلار!
كىچىلەر كوندوزلەر   تاغ بىلەن توزتاش

مىللەت يولىدا كىسىلسە بىر باش

دۈشمەنلەرگە سا قىلايمىز دىلدا ئىنتىقام

ھەي ھەي قوزغىلايلى ئەي موسۇلمانلار دىنى مىللەت يولىدا

قايناي ۋىژدانلار دىنى مىللەت يولىدا قاينايدۇ قانلار!

تامام

«ئوغلوم»

جاهان بازاريدا ئوغلوم سناقسز بر مو ئنسان يوق
سناقدن ئوتمه‌ين هه‌ركم به‌ختكه‌ ئاندا ئمكان يوق

ئه‌زه‌لدن شو ئوسول بويلاپ په‌له‌كنىڭ چه‌رخى چورگولدى
جنيدن كه‌چمه‌ين ئه‌سلا وسال ئه‌يله‌رگه‌ جانان يوق

نه‌بى له‌ر ئه‌ پزه‌لى ئه‌همه‌ت نجاتلىقغه‌ سلبدو ريول
بو يولدن چه‌تنسه‌ هه‌ركم ئوتكنا باغو ريز وان يوق

ساداقه‌ت به‌لويغى باغلاپ قلىپ خه‌لقىڭگه‌ خزمه‌تنى
كه‌چورسه‌ڭ ياش هاياتكنى سنكده‌ قلچه‌ ئه‌رمان يوق

بو يولغا چوڭ قه‌ده‌م سالدىڭ ئراده‌ڭنى بوشاشتورما
جاپاسز ئوزلگدن كه‌لگه‌ن جاهاندا ئلموسرپان يوق

1984-م

قەيەردىن خەتەر

ئۇيغۇر خەلقىنى باستى چوڭ غەپلەت
تەگرىم بەرسىمو كۆپ كەگرۇنئەمەت
چىقار بۇيەردە بىر يىگى سوئال
كەلدى قەيەردىن مەغرۇرلۇق ئەھۋال
تىل يورەك بىرە ر بۇنىگنا جاۋاپ
بولدوق ھەممەمىز بىھاجەت ساۋاپ
ئۇنداق بولسا بىز سالايلى نەزەر
بەلكىم بىلورسىز قەيەردىن خەتەر
ئىچكىرلەپ كىرسەك ھەربىر ساھەگە
سالساق بىر قولاق ئۇلار ئاھىگە
كۆچۈپتۇ قايان ئۇيغۇر سۆھبىتى
كىم باغلانغان ئىچكى ئۇلپىتى
قىلساق تەپەككۇر ئەھۋال بىلىنەر
ئەقىل ئىشلەتسەك قىلارمىز ھەزەر
ئەۋۋەل سوزلەيمەن ئالىم ھالىدىن
ئۇلار سوزلىگەچ دىن ما قالىدىن
ئۇلاردا بولسا دىنغا قايغۇرۇش
چىقايىتى ئەلدە ماجرا ئۇرۇش

ئۇلار ئايرىلدى ئىككى تەرەپكە
ئۇخشىدى گويا ئەجەم ئەرەپكە

بىرسى ئاتالدى جەدىت ۋەھابى
بولغاچ ئۇلاردا رىغبەت ساھابى

بۇلار تۇرمۇشتا خىلى مۇتىدىل
ئۇلار تەڭرىسى ھەر ئىشقا كېپىل

ئىبادەت بىلەن قىلماس تاپاۋەت
مەھنەت رىزقىغە قىلار قانائەت

قىلچە قورقمايدۇ ھەيۋەت مازاردىن
قاچمايدۇ ھەمدە ئاۋات بازاردىن

ئەۋلات ئوقۇتۇش ئۇلار خىسلىتى
چىدايدۇ كەلسە ئۇنىڭ كۈلپىتى

قۇرئان ھەدىسنى قىلدۇ رەھبەر
بولغاچ باشقىسى ئىسلامغا خەتەر

ئىستەيدۇ دائىم رەسۇل ئىشىن ئىزى
سۆزلەيدۇ ئەلگە "دىن" نىڭ يىلتىزى

مۆئمىنگە ئەسلا كۆتەرمەيدۇ مۇش
زالىمنى كۆرسە كەلمەيدۇ ھەم بوش

"دىن" نى قوغداشتەك ئىسىل روھى بار
بۇ يولدا كەلگەن جاپاغا چىدار

مەگگو قوغدايدو كتاب سوننەتنى
نشانى سوروش شريك بدئەتنى

بار دور ئولاردا قسمەن كەمچلك
توگە تسون بونى قلماى كەڭچلك

سز موۋە ھەسد دەپ مەغرورلوق قلش
تەلەپتن تووەن مەجبورلوق سزش

لكن بو ئشلار ياتماس ئوسولغا
چولڭ داغ بولمغاچ شەرئى رەسولغا

ئونداق ھەم بونى توزوتوش كرەك
ئوسارنرا ھەق غايە ھەم تلەك

برسى نڭ ئسمى بدئەت روھانى
روھقا يولونوش بولغاچ نە رمانى

بولاركە لتورگەچ تەڭرگە شريك
ناتاشقا لايق ئسمنى موشريك

كورمەى تەڭريدن ياخشى يامانى
بلدى قە بريدن پايدا زيانى

بريلگەچ ئولار رەبى ھاواغا
ئبادەت بلپ چوشتى ساماغا

قلساتلاوەت راھەت ئالدو
چقسا مەنسى غەوغا سالدو

"دىن" نىڭ نامدىن ئەجرى تىلەيدو
بوھەقتە دايم تىنغنى بولەيدو
ئولتورساقوپسا پىرنى ئەسلەيدو
رولنى بوراشقا ھەرواخ قەسلەيدو

بولارنىڭ سانى ئەچچە بارا وەر
لەيكن ئەھوالى ئىنتايىن خەتەر
ئونىڭ ئوستگە ئەخلاقى توۋەن
كورونمەكتە بوھەر كمگە روشەن

"دىن" نىڭ ئاپتۇۋى چقسا چولك ديندار
كەلسە چاپقونى بولار ئىسيانكار
نىمە ئوچون مۆمن بولماس ئىتتپاق
قىرىنداشلەرچە ياشىماس ئىناق

كىمكى كەلمسە تەڭرى سوزىگە
قاراچاپلدى ئىسلام يوزىگە
ھەركم خاتاغا بولساسە وەپكار
تەڭلەمە ھشەردە بولورجاۋاپكار

بولوپ توروغلوق تەڭرىگە بەندە
ھەققانىيەتنى قلدى دەپسەندە
دىنى مەزھبى ھەمدە مىللتى
بىر بولوپ توروپ ئاشتى ئىللتى

ئىلىم ئارقىلىق ئاڭلىق ئىشەنمەي
موجمەل قارىدى «دىن»نى چوشەنمەي
شوڭا ئەوج ئالدى ئىغرادا وەت
دىللەرنى ئوراپ ئالغاچ قاساوەت
قىلسا موللىلار ئەگەر ئىنساپنى
ئويلايتتى ئەگلە بىررە جاواپنى
هەقىقە بويسونوپ تاشلايتتى باتىل
هەرئىش ئوستىدە سوزلەيتتى ئادىل
قىلاتتى دىندا قورئاننى رەهبەر
تارقاتماس ئىدى يالغاندىن خەوەر
شوهرەت جوغلاشقا يوروپ ئالىملەر
پىتنە مەركىزى بولغاچ زالىملەر
بىرلىك كە بولدى ئەڭ چوڭ توسالغو
تەپرىق ئوتىغا بولدى يىقىلغو
دىمەك ئالىملار پىتنە مەركىزى
باسقاچ ئام خەلق ئولارنىڭ ئىزى
ئەمدى سوزئاچاي تىجارەتچىدىن
هەمدە بىناكار ئىمارەتچىدىن
بولارنىڭ كوپى يەتتى مەخسەتكە
تولغاچ يورىگى دونيا دەپ دەرتكە

ئاشقاچ كۈنسېرى پۇل دەسمايىسى
كۆچتى شۆھرەتكە ئۇلار غايىسى
بايلىق توپلاشقا قىلغاچ كۆپ ئەرمان
ھەر ئىشتا قىلدى پۇلنى چوڭ مىزان
ھەقنى ئىزدەشكە پۇرسىتى يەتمەس
پۇلنى كۆپ تېپىش ئالدىدىن كەتمەس
دەرۋەقە بايلىق بىر بۆلۈك نېمەت
ئادالەت بىلەن توپلاشقا رۇخسەت
ئەڭ چوڭ ئادالەت ئەگرىنى تونۇش
ھەر بىر ئەمرىگە شەرتسىز بويسۇنۇش
پەيغەمبىرىمگە ئەگىشىش ئىنچىل
ئۇنىڭ يولىنى تۇتۇش جان بەدەل
دىنداش نەپتىنى ئۆزىنىڭ بىلىپ
قىلىش تىجارەت ئىنساپقا كېلىپ
دۇكاننى ئاچساق ساداقەت بىلەن
ئۆتەر ئۆمرىمىز ئىبادەت بىلەن
ئەسلا قىلمايلى نامازنى قۇربان
بۇ ئىش مۆئمىنگە ئىنتايىن زىيان
ئەمدى كېلەيلى دېخان ھالىغا
نەزەر سالايلى" دىن " ئەھۋالىغا

ئولەرگە تەگرىم رەھمەت ياغدۇردى
بىسمىنى بىرئازىيراق ئاغدۇردى
ھەقىنىڭ ۋەدىسى بار دورقۇرئاندا
ئاشارىتىم تورسا ئىسماندا
كامىل مۆئمىنلەر قىلسا ئىتائەت
ئىشەنمىگەنلەرقىلدى جىنايەت
سانسىز دىخانلار نامازنى ساتتى
بامداتنى ئوقوپ تورتنى يوقاتتى
مەسچىت تامچىپ غەيوەت باشلىدى
شوڭاكوپ ياشلار نامازتاشلىدى
ھاسىل سوز دىخان شوكرى قىلمىدى
ئالتون پورسەتنىڭ قەدرىنى بىلمىدى
ئوتمەكتە ئومرى ئويدە بازاردا
ئائەت قىلدوق دەپ يوردى مازاردا
بورونقىدىن كوپ ئوزگەردى ھالى
ھەقنى ئىزدەشكە كوپتور ئامالى
لەيكىن ئولاردا مەغرورلوق بەك كوپ
ئويون باريەرگە ماگدى توپلوشوپ
ئوغول قىزىنى "دىن "غاباشلىماي
قويدى مەيلىگە ئەيلەپ ئاشلىماي

دینوملله‌ت تتن قلچه بی خه وه‌ر
یورسه ئه‌ولادی سبزمدی خه ته‌ر
دین دگه‌ن نمه ئونی نوگه تمه ی؟
کوپری شریکنی ئویدن توگه تمه ی.
سالدی ئه‌ولاتنی ئوقه‌ت یولغا
قلدی قانائه‌ت تاپقان پولغا
غه زه پله نمدی بوپکه تسه پاجر
هه تتاجم توردی بولساچلك کاپر
بولار ئوزبنی موئمن ئاتاپدو
ئه‌رته ئاخشامدا ته‌سوی ساناپدو
دوسلار ئسلامنی قلای مه‌ن بایان
ئاددی سوزنی ده‌ی بولسون ئش ئایان
ئسلامدا باردوربه‌ش چوك پرنسپ
کم ئزدمسه بولماس دین سنسپ
بری ئشه نمه‌ك ئسلامنی هه‌ق ده‌پ
خودا بر هه مده ره‌سول به‌رهه‌ق ده‌پ
بری هه‌رکونده به‌ش ره‌ت ناماز دور
به‌ش وه‌قت ئوقوش برده کوپ ئازدور
بری مالدن به‌رمه‌گلك زاکات
به‌رمگه‌ن بایلار تاپالماس نجات

بىرسى توتماقلىق يىلدا رمىزان
بۇمۇ ئىسلامدا بىرچوڭ ئىمتىھان

كوچى يەتكەنلەر قىلار ھەج تاۋاب
مەخسەتكە لايىق ئالارلەر ساۋاب

بۇنى چۈشەنمەي مەن مۆئمىن دىيىش
بولورگەندىنى پۇشكال دەپ يىيىش

بولدى بۇ بىزدە ئىسلامنى تونۇش
بولدى تائەتسىز ھەققە قول سونۇش

چۈشتى ئۆز ئارا ۋابا ئىپتىراق
قورئان ئاستىدا بولماي ئىتتىپاق

شوڭلاشقا بىزنى باستى پالاكەت
بەلكى كۈتمەكتە مودھىش ھالاكەت

بولارغە سەۋەپ شەيتان موللىلار
ھەققە بويسونماس جاھىل كاللىلار

ئەگەر ئىزدىسەك ئاڭلىق ھىدايەت
بىرور تەڭرىمىز پەزلى ئىنايەت

ئۆمت نى ئۆزمە

موسولمان دوستوم ئالغن قەلەمنى
يازغن بشڭغا كەلگەن ئەلەمنى
قالسون ئەولادقا بزدن ئەسلمە
بلنسون دينغە بولغاچ چەكلمە
ئەجدات يازغاچقا كوپلەپ ئەسەرنى
تارىخ ھالدن تاپتوق خەۋەرنى
ئۆتموشكە قاراپ ئالايلى ساواق
واقت ئۆتمسون بكارلاپ تاواق
ئۆگەن تىرشپ يېزىق رەقەمنى
تاشلا بلمسز دىگەن لەقەمنى
بويوك بايلقتور ئلم مەرپەت
ئونڭسز ئەمەل گوتەن ھەركەت
وەتنڭ ئوچون دايم ئىجات قل
يوققان ئللەتكە ئاگلق دىققەت قل
بكار ئۆتمسون بر منوت پورسەت
قلما ھەر ھالدا بوشلوققا روخسەت

ئابا ئەجدادىڭ يەتكەن شەرەپكە
تونۇتقان سىنى ئەجەم ئەرەپكە
چىققان پوشتىڭدىن شاھى ئادىللەر
دۇنياغا مەشھۇر ھېكىم ئاقىللەر

ئىلىم ھۈنەردە تاپقان سەن رىۋاج
شۇرە قىبلىرىڭ قالغان نائىلاج
ئۆز ئىشلىرىڭگە بولۇپ خوجايىن
باسقان ئىكەنسەن ئالغا كۈن سايىن

كېيىنكى كۈنلەردە ئۆزگىرىپ ھالىڭ
ھەقتىن چەتنەپتۇ ھەركەت ماقالىڭ
دىمەك شەيتانغا بولۇپسەن ئەسىر
يوقتۇرۇپ ئاپسەن يامانلىق تەسىر

شۇڭا ئۈستىڭدىن بىسىپ پالاكەت
كۈتۈپ. تۇرۇپتۇ بەلكى ھال كەت
ئىنسانلەر ئارا بەكمۇ خارلاندىڭ
زۇلۇم دەستىدىن دايىم زارلاندىڭ

سەن تىلىگىن ئۈمۈدنى ئۈزمە
ئىبلىس لەر بىلەن ئىتتىپاق تۈزمە
غەپلەت ئۇيقۇدىن ئاچقىن كۆزۈڭنى
تىرىش پاكلاشقا داغدىن يۈزۈڭنى

كەلگەى موراد نىڭ باغلىغاندا بەل
جانان ھەل بولماس تولمەى بەدەل
بولوپ قالغوسى قايتا گوللونوش
بولسا پوختىراق نامالار ھوللونوش
تامالار ھولىدىن ئىلىم ئىزدىمەك
نوموس كورولسەن بىلىم سىزدىمەك
ئوگەنگوچىلەر ئالغا باسىدو
نادانىنى شەيتان دارغا ئاسىدو
مەخسەت ھاسىلدور ئوگەنمەك بىلەن
نادانلىقنى ئىز توگەتمەك بىلەن
سالساق نەزەرنى ئەتراپ جاھانغا
بىلگەنلەر يەتتى كونكەن نىشانغە
قىلساق ھەممىمز ئىلىمنى قورال
كوتەر بىزلەرنى پارلاق ئىستىقبال
دوسلوروم ماقايلى ئادالەت كوزلەپ
قوغدايلى ھەقنى ئەمەلدە سوزلەپ
بولايلى ھەممەمىز بەشكە سادا قەت
يوقالسون مىكرى تەپرلىق ئاداوەت
تەكرىگە قىلايلى ھەقىقى قوللوق
ئەسلە يلى قودرەت كوزدە ئودوللوق

هه رئشتا قلساق رزا هه ق نشان
بولارمز قلغوچي هه قيقي ئههسان

كوپ يللاريدوك به رسه گه ندىنى
چو قوندوق تولوغلاپ ئاجزبه ندىنى

كه لتور گه چ سوپه تده ته ڭربگه شريك
سلندوق چوڭ كچك تاۋوتقا تريك

باسمايلى قايتا بونداق قه ده منى
قلايلى بوهه قته ته وبه نه ده منى

قلساق بزته وبه بولغوسى قوبول
ئالساجاى دلله ردن ته وهد ده ك ئوسول

قلساق قورئانغا راس سه ميميه ت
به رسه ك بوهه قته دايم ئه هميه ت

هه رئشتا قلساق قورئانى مزان
ئورنشار شوندا دلله رده ئمان

يولغا ساتمساق بويوك ئايه تنى
هالال رزقغه قلساق تاقه تنى

بولساق سه مى بويوك ره سولغا
پالتا سالمساق يلتز ئوسولغا

سالساق چوك قه ده م سوننه تنى بويلاپ
هه ق ره سول قالدورغان ته لمنى ئويلاپ

قوللانساق دايىم ئۇنىڭ سۈننىتى
بولىمىز ئۇندا سادىق ئۇممىتى

ئورغوسون قانڭ

كلسپ دورنەى وەتەن بلسەڭ ئلم ئزدە ورانڭ
تەلەپ قلغاچ سنگدن تزچقشقا بەيگە مديدانڭ

ئگلدى كوپ وەقت قەرىڭ جاھالەت تاغلرى باسقاچ
كوتەر باشكنى كوز ئاچقن يتلدى تەندە دەرمانڭ

چوشوپتو ھەممە بەسبەستە ئلم دەرياسغا سەكرەپ
بوغەۋ واسلەرگو ھەرسوزسە قالور كوگلوگدە ئەرمانڭ

ئلمسزلك ئويا چولدور قلالماس تەشنەنى سراپ
بوچولگە توكمەين قان تەريتلمەس باغو بوستانڭ

ھەقيقەت سرلرى روشەن ئچلغاى ئجتهات برلە
قەدەم سالسون ئوگەنمەككە ھايالسز قزوە ئوغلانڭ

پارابى ھەم يوسوپ مەھموت كنيدور قالدوروپ توھپە
ئولاردن باشقا كوپ چقتى بويولدا مەردو قوربانڭ

ترشكن ئختترا قلغن ئجات تولپارنى ھەيدە
سەپەرنڭ ئالددا يورگن يورەكتە بولسا وتردانڭ

نادانلق قالپقن تاشلا ئلم نڭ كاندن دورقاز
يوزوگدن داغبن سورمەككە تومور دە ئورغوسون قانڭ

سەزمدى

يوزبىرسپ كەلگەن ئىغىر بوھراننى مللەت سەزمدى
يوقتوروپ ئالغاچ نۇلار نە پسانە ئىللەت سەزمدى

ھەممدە تورموش غىمى ئەل يورت دىمەيدوكوپ كشى
غايىسى راھەت كوروش پاتقاچقاغدىپلەت سەزمدى

بىر بىرين قلسام بايان ھەرساھەدە باردور نە يىپ
ھەر تەرپ نۇزنەپسگە قلغاچقا خزمەت سەزمدى

ئولىما ئەل رولچىسى بولغان توروپ نام تىستىدى
ساقلماى مەيدانىنى ئىتلدى شوھرەت سەزمدى

سودىگەر ئەھلى بازار ئىزدەپ ھيمشە پايدىنى
چولك نشان قلغاچقا پول يوزلەنسە ئاپەت سەزمدى

كادىرى چەككەچ پىراق توپلاپ دەرىجە ھەمدە ئاش
كەلسمو مللى بسم ياندوردى ئىززەت سەزمدى

ياشلىرى لايىق تىپىش رەسمى لىشىش نى ئويلىغاچ
سالمىدى ئەل ھالىغا كوز بىرلە دىققەت سەزمدى

قىسقىسى ئويغور خەلق غەپلەت كسەلدە ئاغرىغاچ
چولك كچىك ئۇزنەپسى چون جەك قلدى رەخمەت سەزمدى

نەتىكى ئاق دومبىنى قولغا ئىلىش نىڭ ئورنىغا
ئويكگە بولدى خوشال ھەم بىلدى شەپقەت سەزمدى

خازان گول

ئەي بولوك مىللەت كە تكوز دولۈك د نقىقەت
كورسە تمەي ھممە بولدولۈك گالغا قول

قىلمىدىڭ غەيرەت سەندە يوق جورئەت
كوزلىدىڭ شوھرەت بولوپ ئاشق پول

تونوماي وە ھدەت توتماي ىن سوننەت
چاپلىشپ بد ئەت قورمىدىڭ بىر ھول

پاتمتىڭ سەن غەپلەت بولمىدىڭ ئوممەت
بلمىدىڭ پورسەت بولدى جازان گول

116

مىللەت يولىدا كىسلىسە بىر باش
دوشمەنلەرگە سا قلايمىز دلدا ئنتقام
ھەي ھەي قوزغىلالى ئەي موسولمانلار دىنى مىللەت يولىدا
قاينا ي وىژدانلەر دىنى مىللەت يولىدا قاينايدو قانلەر!

تامام

پارچىلار

ئەي كۆڭۈل كە تكۈزمىگەن بوشقا ۋەقتنى بىر مۇنۇت
ئۇنتۇما ھەق ئەمرىنى نەپسى ھاۋانى تىز ئۇنۇت
تا ھايات بولساڭ كۆرەش قىلغىن ھەمىشە ھەق ئۈچۈن
سال نەزەر ئەتراپقا سەن ئالغىن ئىلىمنى كۆز يۇرۇت

بىل ئۇمۇر قەدرىنى سەن تىنىك پارلۇتىدىن تىز بۇرۇل
تاپسەن شۇ چاغدىلا نىجات يولىنى سەن ئۇدۇل
نەپسىنىڭ پەرمانىغا سۇنساڭ بولۇرنى سەن داۋام
بولمىغاي ھەمىشە ركۈنى ئەسلاسىڭ ئۆزەڭ قوبۇل

كىم دەكىم مۆئمىن ئىكەن لازىم ھساپنى ئويلىشى
ئالدىدا تۇرغان چوقۇم ئالى نىشاننى كۆزلىشى
ئوزۇ توش ئۆرنى بويە رتە ڭلا پۇشايمان پايدىسىز
ئاقمىغاي گە پتانلىنىڭ مەھشەردە ھەرخىل جويلىشى

ئاغزىدا قىلغان ئىكەن دەۋا مۇسۇلمان مەنمۇدەپ
دىيىشمىز ھوكمى نىمە بىلمە ككە قىلسۇن چولۇڭ سەۋەپ
ئىمتىھان قىلما قچىدۇر بىزلەرنى تەڭرىم ھەر زامان
قولچىلىق قىلماي تۇرۇپ جەپپاردىمە گىلىڭ بەك ئەجەپ

بۇ ئىسلام مەيداندا ئەلگە تونۇلدى كۆپ كىشى
بەزىلەر كۆپ ئەسلىنەر قالغاچ ئۇلارنىڭ يۇرت ئىشى
قاخشىتىپ ئۆز خەلقىنى سالغاچ زۇلۇمنى بەزىلەر
بەردى نام مىللەت ئاڭا شەيتان لەئنىنىڭ يولداشى

ئەر ئايال ئالىم تۇرۇك دېھقان ھۈنەرۋەن سودىگەر
سال قولاق ئايەت ھەدىس بولساك مۇسۇلمان سەن ئەگەر
ھۆججەتى ئىسلامنى كىم بىلمەيدىكەن مۆمىن ئەمەس
چوڭ نىشان بولساغۇ ۋا يوق تەڭرىدىن رەھمەت نەزەر

ئۆزۈلۈپ قالسا ئوقۇش كۆڭلۈم پەرىشان بولغۇدەك
"دىن" ئۈچۈن بولسا زىيان قەلبىمگە ھەسرەت تولغۇدەك
گەر غەزەپ قىلسا بۈيۈك تەڭرىم ماڭا مەھشەر كۈنى
چىقسىغاي ھېچ بىر كىشى ھالىڭ نىچۈك دەپ سورغۇدەك

مېھرىبان تەڭرىم ماڭا سالغاچ ۋەتەننىڭ ئىشقىنى
كۆرۈنۈپ قالماقتا يات تۈرك خەلقىنىڭ ئۇخلاشقىنى
ئەل ئارا ئىركورت بوزوپ مىللەت بىشىغا مۇش ئېتىپ
يوقوتۇپ ۋىژدان غۇرۇر ئەغيار بىلەن جۈپلەشقىنى

يۇرت ئىچى سەھرا شەھەر رول تۇتسا قىلغىنى بىر كىشى
بولمىغى مۇمكىن ئەمەس ئەلنىڭ تەرەققى"دىن" ئىشى
ئام خەلق بولغاچ ۋاگون قايمۇقتى يىللار تە مترەپ
بىرىدو تاڭلا جاۋاپ باشلامچىلار ئۆز قىلمىشى

بەندىلەر ماجەت تىلەپ پەريات قىلسا ئەرزىمەس
مەيلى ئوكم بولمىسۇن قورقاشقا ئەسلا ئەرزىمەس
تۇغرا يول كۆرسەتكۈچى پەيغەمبىرىم يولى تۇرۇپ
باشقىلار ئاچقان چىغىرغە سىلامسگشقا ئەرزىمەس

يىغلىماي قانداق قىلاي باشتىن بۇ سەۋدا كەتمىسە
چىقىراي دەردىم دىسەم كۈچ ئىقتىدارىم يەتمىسە
چەكمە ھەسرەتنى ئىلىم زالىم ئۆگەينىڭ دەستىدىن
يوق نىجات خورلۇق ئۈچۈن ئەل كۈچىنى كۆرسەتمىسە

مېھرىۋان ئۆستۈرگۈچى بولغاچسەن بۇزرۇك ئانا
يۈرىگىم سوقسا ساڭا تەڭرىمگە يەتتىم كۆپ سانا
سەن ئۈچۈن خىزمەت قىلىش ئەلك ئىشانىم ئاڭلىغىن
سىنى دەپ كەلسە بولۇر زىندان ماڭا مېھمان خانا

ئەمدى مەن قانداق قلاى خەلقم شرىككە قانمسا
رەھبەرنى خادملرى ئەسلاھا رامدىن يانمسا
پادشاھ بەرمەس ھوقوق ئەسلا براونى ئۈستوروپ
مللتى ھەم دينگە ھيچ ئككلەنمەى يانمسا

قوغدىماى دينمنى مەن جان ساقلدم خوش بىلەن
تگشىپ مللەتنى مەن ھورمەت وە ھەم ئاش گوش بىلەن
توققوزنم قلسا ئۈمت ھەر دەم قلاردەپ ياخشلق
برىمەن قلماى نوموس جاواپ ھاقارەت موش بىلەن

خەلقمز تەوھد بىلەن باتل شرىك پەرق ئەتمدى
بولغولوغ يولغا تولوق يارەدەم واپا كورسەتمدى
ئايرىماى كوپرى ئيمان كاپر موسولمان پەرقنى
كوردى ياخشى ھەم يامان ئويلاشقانە قلى يەتمدى

كەلدى كوپ يللار ماڭا خارلق بوتون ئنسان ئارا
موستەبت قلدى بالاباستى بەدەننى چولڭ يارا
شوم ئوروغ چوشكەچ ئويوم بولدى ئاسارەت ئوردس
قوغلماق بولدى قيين ئويدىن ئاداوەت ماجرا!

جەمىيەت نەھۋالنى سوزلەي سىلىك ئاڭلىق قولاق
بولماڭىز قارغۇغا چاھەق ئىزدىمەس ئاقساق چولاق
ئويغۇنۇڭ ئىشقا سىلىك بارلىق ئەقلىنى ھەق ئۈچۈن
چوڭقۇر قەدەم سالغان كىشى قازغاي چوقۇم بىرمول بولاق

ئويغۇرومنىڭ خىسلىتى ھەق بىرلە باتىل تەلىڭ تونۇش
ھەق رەسۇل دىن تەگلىسە ئالماي ئىشانغا قول سونۇش
چوڭ كىچىك ئىزدەپ داۋام يوتكەپ پوتىنى چىگرىدىن
ساقلىماي مەيدانىنى ھەم يوتكولوپ شاخقا قونۇش

بول ئىناق توققانلىرىم ئىسلامى ھوججەت ئاستىدا
گوھەرى مەياپ ياتور بىرلىك ۋە قودرەت ئاستىدا
بىر نىيەت مەخسەت بىلەن ماڭماي بولونگەن ھەممە قەۋم
ئوتتو ئومرى داۋام قوللوق ۋە زولمەت ئاستىدا

يوتكولوپ كەتسەم ئەگەر خىزمەت تەكتە تەسرىيە تكودەك
قىز ئوغول گول غونچىلە رەھە ريانغا تارقاپ كەتكودەك
بىر كىشى تاپماق كىرەك ئوتتما قىقا رولنى بىلىچەك
خىزمىتىم ھەم سوزى" دىن "خەلقىم قانائەت ئەتكودەك

تەڭرىنىڭ ھەق ئەلچىسى كورسەلڭ گوناھنى توس دەسە
توسماين قانداق قىلاي كوندوزدە مىلىم ئاش دەسە
قول بولوپ ئوزنە پىسگە رامزاننى توتماي خار ئېتىپ
نە قىلاي بومسللتىم ئىسلامنى دىلدىن ھەيدەسە

ئوگونوش بەكمو روروركوزنى تولوق يوروتقودەك
باغلىنىپ قالماق گوناھ پول مالغىلا بورونقىدەك
ئىزدىمەي ھەق ئەمرىنى دىققەتنى بەرسەڭ نەپسى چون
قودرىتى بار تەڭرىڭ ئوز ھوكمىنى توتوتقىدەك

دىنىمىز ئەركاندىن بوپ تورسىمو روزە زاكات
بەرمەدى كوپلەر بونى ئالماي قولاققا پەندنسات
ئىزدىمەي يىمان ناماز ئالتون ئومورنى سەرپ ئېتىپ
ھەج تاواپ قىلسام دىگەن سوزلەر خاتا دورھەم ئويات

ئەي ئانا چولڭ ئىمتىھان كەلدى بېشىڭغا يوزلونوپ
قايغوروش پەيتڭ سىنىلڭ پورسەتنى بەرمەي روھلىنىپ
چىكىڭدى بوينوڭدىكى قولللوق ئاسارەت زەنجىرى
چولڭ پىلان پايدى قانات بايلىق ھوقوقوڭ كوزلونوپ

چوڭ زيان كەلگەى هامان بولگونچولوكتن ئاقوەت
تاشلساق بىرلكنى بىز ئالساق تەپەرروق ئاربيەت
توزولوپ كەتسەك ئەگەر تەڭرىم گونانى كوچورەر
هەم بىرەررە هەمەت قلسپ هورلوكنى دونيائاخرەت

(تامام)

بورچوم

تورکستاندا بولبوللارنىڭ تىلى كېسىلگەن
شۇ بولبوللار تىلى بولۇپ سايرىماق بورچۇم
تورکستاندا شوڭقارلارنىڭ كۆزى ئويۇلغان
شۇ شوڭقارلار كۆزى بولۇپ قارىماق بورچۇم

ئەتىگى بىلەن ئانىنى ياپماق بولماق تا دۈشمەن
شۇ دۈشمەنلەرنە يېرىگىنى ياش قىلىش بورچۇم
ئەۋلادىمىنىڭ يۈرىگىگە قۇللۇق تامغۇسى
ئۇرغان ياۋنىڭ كۆزىنى قانلىق ياش قىلىش بورچۇم

ئاي يولتۇزلۇق توغ يولىدا ئۆلدى مىليونلار
شۇلار ئۈچۈن دە ئۆز توغۇمنى سۆيمەكلىك بورچۇم
چۆلدە باتۇر قەبرىسىز دور يۈرىگىدە سۆزى
شۇ شەھىدلار يۈرەك سۆزىنى سۆيلەمەك بورچۇم

زەينەپ ئالتۇن د

"ئەي موسولمانلەر شەرمەردلەرى"

ئەي موسولمانلەر شەرمەردلەرى
دىن ئوچون قىلىلى خىزمەتلەرى
بوبىلەندە دىنىمىز كاپىرلەرگە خار
ئەيلى بەرمەي قىلىلى ھەممە تەلەرى
قىلىلى ھەق يولدا جانىمىز پىدا
قىلسون ئوك خودنماندىن جودا

ھەق تەئالانىڭ قوللىغىدا بول
رەسولىمىزنىڭ يوللىرىدا بول
قاچانچە بولمىز كاپىرلەرگە قول
موسولمان بولساڭ جەڭگە تەيياربول
قىلىلى ھەق يولدا جانىمىز پىدا
قىلسون ئول خودا تماندىن جودا

فەقتولودەپ كەلدى پەرمان
جىھاد ئەيلەيلى تەندە بولساجان
قالمسون دىللەردە ھېچ بىر ئەرمان
كاپىرلەرنىڭ كوزلىرىدىن ئاقتورايلى قان

قیلالی هه‌ق یولیدا جانیمیز پیدا
قیلمیسون ئول خودا ئیماندین جودا

هه‌ر بیر پیغه‌مبه‌ردین بیر هونه‌ر یاد
بیزنینگ پیغه‌مبه‌ریمیزنینگ هونه‌ری جهاد
جهاد ئه‌یله‌مه‌ک تور زاد و نه‌مه ئاد
جهاد ئه‌یله‌یلی خه‌یر ول ئیسپاد
قیلالی هه‌ق یولیدا جانیمیز پیدا
قیلمیسون ئول خودا ئیماندین جودا

تامام